СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

на "Местна инициативна рибарска група Приморско-Созопол- Царево" за периода 2011 – 2013 год.

1. Основни характеристики на рибарската област и предложеното партньорство в МИРГ

1.1. Общини и населени места, които попадат в територията на РО Созопол, Приморско и Царево

МИРГ Созопол, Приморско, Царево е създадена и работи на територията на **общини Созопол, Приморско и Царево, Бургаска област.** На територията на МИРГ са разположени **31 населени места,** от които 6 града и 25 села. Населението на територията **е 32 366** души, а общата площ – **1410,80** кв.км. Гъстотата на населението е **22,94** души/кв.км.

1.1.1. Населени места и население

Таблица 1. Списък на населените места на територията на РО

Населено място	*Общо*	*Мъже*	*Жени*
Приморско	**7612**	**3846**	**3766**
гр. Приморско	3687	1859	1828
гр. Китен	1210	634	576
с. Писменово	246	134	112
с. Ново Паничарево	905	451	454
с. Ясна Поляна	695	336	359
с. Веселие	869	432	437
Созопол	**15133**	**7742**	**7391**
гр.Созопол	5743	2882	2861
гр. Черноморец	2234	1150	1084
с. Вършило	166	89	77
с. Габър	315	162	153
с. Зидарово	1297	650	647
с. Инджe войвода	269	140	129
с. Крушевец	920	492	428
с. Равадиново	502	268	234
с. Росен	1482	766	716
с. Равна гора	941	471	470

с. Атия	1033	553	480
с. Присад	231	119	112
Царево	**9621**	**4760**	**4861**
гр. Царево	6319	3106	3213
гр. Ахтопол	1434	719	715
с. Бродилово	304	145	159
с. Българи	89	40	49
с. Варвара	297	156	141
с. Велика	91	42	49
с. Изгрев	27	18	9
с. Кондолово	17	7	10
с. Кости	289	141	148
с. Лозенец	428	208	220
с. Синеморец	206	112	94
с. Резово	74	43	31
с. Фазаново	46	23	23

1.1.2. Характеристики на територията

1.1.2.1. Община Созопол

Община Созопол се намира се на 35 км югоизточно от Бургас. Граничи на север с община Бургас, на запад с община Средец, на юг с община Малко Търново, на югоизток с община Приморско и на изток с Черно море. Площта на община Созопол е 530 км². Разполага с изключително крайбрежие, обхващащо отрязъка между носовете Атия и Маслен нос и равнина, която в южна посока постепенно преминава във възвишенията на Странджа планина, известна с уникалната си природна красота, климат, флора и фауна. Созопол и околностите му са комплекс от морски тераси, силно разчленено крайбрежие и многобройни лимани. Населението е 13 571 жители. Населените места са 13, от които 2 града и 11 села. Девет от тях, намиращи се предимно в южните райони на общината, попадат в Странджа или в североизточните й периферни части.

Созопол и околностите му са комплекс от морски тераси, силно разчленено крайбрежие и многобройни лимани. Климатът на южното българско Черноморие е от средиземноморски тип с дълго и топло лято и мека есен. Средната температура на въздуха през летните месеци е 24-29 градуса по Целзий, на водата 19-26. Морето е топло и безопасно - липсват застрашаващи човека риби и морски животни. То е слабо солено, със средна соленост на водата 16 – 18 промила.

Релеф и морски бряг Територията на община Созопол се характеризира с разнообразие и преливане на равнинен, хълмист и нископланински релеф. Естествен

делител на крайбрежна и вътрешна част е Медни рид (с най-висока точка - вр.Бакарлъка, 376 м). Крайбрежието е от морски тераси със слабо вертикално разчленение, многобройни заливи и ритмично редуване на скален бряг с плажни ивици. Нагънатата брегова линия оформя силно вдадени полуострови (до 2 км в морето) с "разсейки" от множество острови и скални образувания (подводни и надводни). Територията във вътрешността е също разнообразна – речни долини, платовидни тераси и силно разчленени нископланински склонове (Босненски рид с вр. Босна - 454 м). Обща характеристика на релефа е силната му разчлененост. Тя е благоприятна за формиране на атрактивни ландшафти (и включването им в туристически продукти), но затруднява изграждането на пътната инфраструктура и развитието на мащабно ефективно земеделие.

Около 30% от брегова ивица е заета от пясъчни плажове (17,1 км). Разположението им в дълбоки, естествено защитени заливи, обуславя постоянната им площ (независимо от динамиката на бреговата линия).

Климат Созополският климат е умереноконтинентален, със сравнително топли, но ветровити зими (средно-януарска температура +6оС) и дълги, топли лета (средно-юлска температура +27оС). Черно море и въздушните преноси от Средиземно море са основните му формиращи фактори. Преобладават зимните северозападни и югозападни ветрове и то с почти двойно по-голяма скорост от средната за страната. Това превръща района в неизползваем за рекреационни дейности през студеното полугодие. През топлото полугодие (април-септември) преобладават източните ветрове, свързани с дневния морски бриз. Влиянието му се усеща в ивица до 40 км суша, т.е. в почти цялата територия на общината. Макар и с по-слабо климатично влияние, нощният бриз (от сушата към морето) е сред характерните климатични фактори. Средната му скорост (1-2 м/сек) е значително под тази на дневния бриз (3-6 м/сек). Прилежащият морски басейн обуславя целогодишна висока влажност на въздуха. Районът е характерен с малко валежи и продължителни засушавания (17-28 дни през лятото и есента, 14-15 дни през зимата и пролетта).

Комбинацията облачност – слънчево греене корелира с тази на температурата и ветровете. Максимумът на облачността е в периода ноември-февруари (средно 70%). През пролетта количеството й плавно намалява и през лятото достига минималните стойности от 26% до 28%. Средният годишен брой на ясните дни е 82, с максимум през лятото (15дни месечно) и минимум през зимата (февруари - 2.7 дни). Слънчевото греене "отваря сезона" още през април (около 60% от часовете преди и след обяд са слънчеви) и го "затваря" в края на септември, т.е. осигурява оптимални възможности за хелиотерапия в продължение на 6 месеца годишно.

1.1.2.2. Община Приморско

Община Приморско се намира в югоизточната част на Република България. На изток граничи с Черно море, на запад и на север с община Созопол и на юг с общините Царево и Малко Търново.

Общата площ на община Приморско е 350,7 квадратни километра, която е 4,61% от територията на Бургаска област и 0,32% от територията на Република България.

Територията на общината обхваща шест землища: на град Приморско и на селата Китен, Ново Паничарево, Ясна поляна, Веселие и Писменово.

Най-голямата придобивка и предимство на община Приморско е, че тя граничи с Черно море и че плажната ивица на общината е най-дългата и най-широката от всички общини на Южното Черноморие.

Територията на община Приморско се характеризира със съчетаване на равнинен, хълмист и нископланински релеф, разчленен от красиви речни долини и разнообразни брегови форми и плажни ивици. В релефа на общината се очертават две основни структури с характерните за всяка една от тях хоризонтална и вертикална разглежност:

- Ниска крайбрежна зона
- Полупланинска зона във вътрешността на Странджа планина.

Релефът в източната част на общината, където е землището на град Приморско и село Китен и където е съсредоточено близо 62% от населението на общината е равнинен, а в западната част, където се намират селата Писменово, Ясна поляна, Ново Паничарево и Веселие е хълмист и нископланински.

Релефът на община Приморско е уникален с разнообразието и красотата си. Сред неговите забележителности особено се открояват плажните му ивици, които са с площ 1190 хиляди квадратни метра защитени дюни и плажове. Релефът на нископланинската част е характерен с дълбоки долове и стръмни откоси с надморска височина до 40 метра надморско равнище. Средната надморска височина на общината е 16 метра над морското равнище.

По размера на плажовете, отнесени към общата площ на територията, община Приморско е с най-добър показател, сравнен с останалите крайморски общини на Бургаска област.

Климатът на общината се формира под континенталното влияние от север и запад, Черноморското влияние от изток и Средиземноморското влияние от юг. Други важни фактори, за формирането на изключително благоприятните климатични условия са ниската надморска височина и високата лесистост на Странджа планина.

Климатът на общината е умерено континентален с подчертано Черноморско и Средиземноморско влияние, характерен с мека и къса зима и продължителни и прохладно лято. При надморска височина средно от 16 – 40 метра, атмосферното налягане се движи от 712 до 783 мм.

Средната температура за територията на общината през последните 10 години е 13.4° C, а годишната амплитуда в района е една от най-ниските в страната - 19°C.

Валежите имат есенно – зимен максимум и летен минимум, като годишната им стойност е 500 литра на квадратен метър. Снежната покривка е краткотрайна със средна продължителност 15 – 17 дни и дебелина 5 – 10 см.

Водният потенциал на територията на общината се формира от повърхностните и подземните води. Водоносните хоризонти са формирани основно в алувиалните терасни образования на реките: Ропотамо, Дяволска река, Росенска река, Церовска река, река Китенска, Дуденска река и Писменска река. Общо водните течения и водните площи заемат площ 6 613.517 декара, което представлява – 1.89% от площа на общината.

В централната част на общината протича река Ропотамо, образувана от сливането на реките Росенска и Церовска. Долното течение на реката на разстояние6 до 8 километра е много бавно, тихо и дълбоко с ширина на коритото от 15 до 60 метра. В тази част реката е плавателна за малки лодки. Водата почти до местността "Долап гечим" е солена под влияние на морските приливи и отливи. Модулът на оттока във водозбора на устието е сравнително благоприятен – 5.9 литра/сек/кв.км. Воднят режим на река Ропотамо е неблагоприятен за стопанска дейност, защото водната маса преминава през зимата, а през лятото водните количества са минимални – 0.072 куб.м/сек.

През територията на общината преминават и по-малките реки: р. Дяволска, р.Росенска, р.Церовска, р. Дуденска, р.Писменска, р. Китенска, които представляват интерес основно за развитието на туризма, за опазване на биологичното равновесие и разнообразие, за водоснабдяване и напояване. В резултат на младото потъване на крайбрежието, приустиевите части на река Ропотамо и река Дяволска са удавени. Техните лимани са отделени от морето с пясъчни коси. Типични лагуни за странджанското крайбрежие са: Алепу, Аркутино и Стамополу. Това езерно образование и свързаните с него влажни зони придават характерен, неповторим облик на ландшафта. Блатото е гъсто обрасло с блатна растителност и бреговете му не са ясно очертани. Дълбочината на блатото не надвишава 1 метър, а дъното му е покрито с дебел слой тиня. Установено е, че при силни щормове морската вода навлиза в пределите на блатото и водата му слабо се осолява. На територията на общината има един микроязовир "Ново Паничарево" със завирен обем 1.9 милиона кубически метра и язовир "Ясна поляна" със завирен обем 35 милиона кубически метра. Язовир "Ясна поляна" събира водите на река Дуденска, която извира от Странджа планина, недалеч от село Дуденово. Към този основен източник с помпени станции се прехвърлят в язовира водите и на река Зеленковска и на микроязовира в село Ново Паничарево, който се пълни от река Церовска. Язовирът е основният снабдител с питейна вода на Южното черноморско крайбрежие с дебит 0.3 куб.м/сек през зимата и до 1 куб.м/сек през лятото. Природна даденост с доминираща роля за развитието на общината има Черно море. Основно преимущество на крайбрежните води е тяхната чистота, както и по-високата им температура (с 1-2 градуса) в сравнение с водите на северното Черноморие. Друг благоприятен фактор е ниската соленост на Черно море – 18 промила, както и слабо изразените приливи и отливи, а също така и липсата на опасни обитатели. В общината има и минерален извор, който се намира близо до къмпинг "Атлиман". Водите идват от дълбочина 700 метра.

1.1.2.3. Община Царево

Община Царево заема югоизточната част на България и се намира на 60 км южно от Бургас на международна магистрала Е-87 на границата с Турция. Мястото и възможностите на община Царево се определят от нейните икономически, социални, демографски и инфраструктурни характеристики. Те трябва да бъдат оценяване и от мястото й в националния план за регионално развитие и в плана за развитие на област Бургас. На основание на обективно определени и обосновани критерии и показатели община Царево в съседство с община Малко Търново формират един от от 21-те региона за трансгранично сътрудничество. Този тип райони са обект на национална и регионална политика за целево подпомагане.

Община Царево граничи на изток с Черно море, на север с Община Приморско, на запад – с Община Малко Търново, на юг – с Република Турция.

Разположена е в крайния югоизточен край на нашата Родина. Заема българската част на Приморска Странджа – една добре обособена в морфологично отношение планина, днес изкуствено разделена по долината на река Резовска от държавната граница между България и Турция. Ниските и полегати хълмове на Странджа планина, обрасли с вековни дъбови гори, плавно се спускат към морето, нарязало брега на десетки малки заливи и полуострови.

Като географски дадености планината и морето несъмнено играят важна роля в развитието на района.

Приморската част на Странджа е сравнително ниска – средно между 100 и 600 метра. Дъбовите гори, които ги покриват, са размесени с бук, габър, орех, топола, върба, дива круша, а напоследък и с изкуствено култивиран бор. В тази част на планината добре се развиват и някои средиземноморски и реликтови видове – лаврово дърво, зеленика, лавровишна, т. нар. бясно дърво и др. Обработваемите земи – ниви и пасища, са малко и съсредоточени по полегатите южни склонове и в поречията на реките.

Общата площ на общината е 530,1 кв. км., от които земеделски територии - 108,8 кв.км., горски територии - 401,7 кв.км., населени места и урбанизирани територии - 3,9 кв.км., водни площи - 2,8 кв.км., територии за добив на полезни изкопаеми - 11,3 кв.км., територии за транспорт и инфраструктура - 1,8 кв.км. Плажни ивици - 19 с обща площ 349,2 кв. м., обща дължина 9 184м. и средна ширина 33,6м. **Населението** на общината е 9621 души. **Климатът е** преходно - средиземноморски. **Релеф и природни ресурси** са уникално съчетание на море, планина и реки с екзотична растителност и многообразие на животински видове. Най - голямата странджанска река Велека с дължина 147км. Реката е плавателна в последните си 10км. Река Караач, р.Резвая,

Фигура 1. Карта на област с административен център Бургас

1.2. Създаване на местно партньорство и регистриране на МИРГ

Сдружение "Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево" е юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Седалището и адресът на управление на сдружението с нестопанска цел **"Местна инициативна рибарска група Приморско-Созопол- Царево"** е в гр.Приморско, обл. Бургас, ул. „3-ти март", №56.

Сдружението е учредено след множество проведени съвместни срещи, семинари и обучения на представители на местната власт, представители на сектор „Рибарство" и гражданското общество от Общини **Созопол, Приморско, Царево**.

В своята дейност "Местна инициативна рибарска група Приморско-Созопол- Царево" се ръководи от Устав (Представен в **Приложение №1**), който урежда: основните устройствени правила на сдружението; организацията на дейността му; неговите принципи, предмет на дейност, задачи, цели и средства за постигането им, правата, задълженията и отговорността на членовете му и на органите за управление, при осъществяването на дейността им в обществена полза.

Оперативната дейност на **"Местна инициативна рибарска група Приморско-Созопол- Царево"** се осъществява в съответствие с ПРАВИЛА и РЕД ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗНА ДЕЙНОСТ И ЗА НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА И РАЗХОДВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО НА ЮЛНЦ (Представени в **Приложение №3**).

1.2.1. Състав на МИРГ и на управителния орган, състав и отговорности

В състава на Сдружение **"Местна инициативна рибарска група Приморско - Созопол - Царево"** са включени определени по надлежният ред представители на Общини **Созопол, Приморско, Царево**, съгласно решения на Общински съвет **Созопол** № 47/19.11.2010г., Общински съвет **Приморско** №128/26.11.2010 г. и Общински съвет **Царево** №42/25.11.2010г. Останалите членове на Сдружение **"Местна инициативна рибарска група Приморско - Созопол - Царево"** са представители на стопанския и нестопанския сектор от територията на Общини **Созопол, Приморско, Царево**, с постоянен адрес за физически лица или седалище за юридически лица на територията й.

Сдружение **"Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево"** се ръководи от решенията на **Общото събрание**, които се изпълняват от **Управителен съвет**.

Общото събрание е върховния орган на управление на Сдружението и се състои от всички негови членове.

- **Членове**

Списък на членовете на колективния върховен орган, както и социално-икономическия сектор, който представляват, е представен в Приложение №2.

- **Организационна структура/схема на управление на "Местна инициативна рибарска група Приморско-Созопол- Царево"**.

Организационната структура на управление на **“Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево”** е показана в схемата на фиг.2.

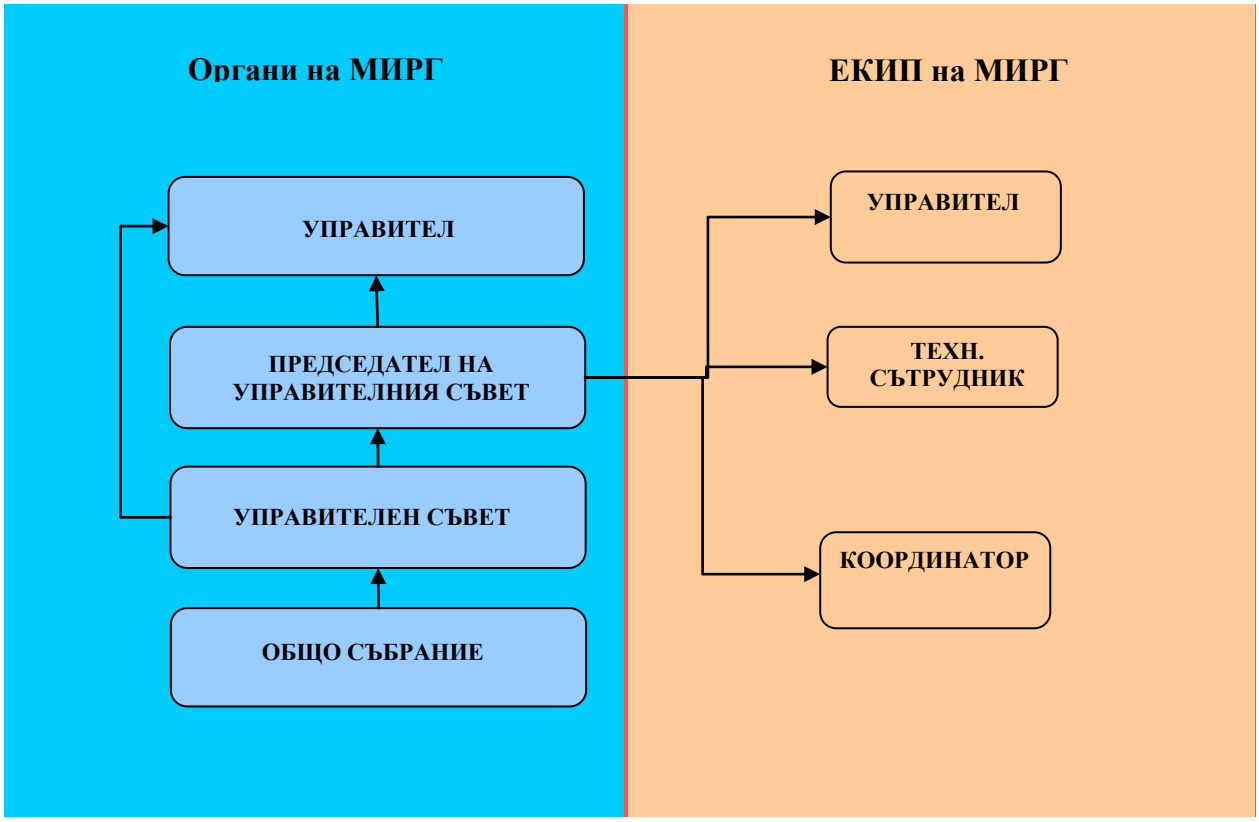

Фигура 2. Организационна структура на управление на “МИРГ Приморско-Созопол - Царево”

1.2.2. Управление на МИРГ

- **Управителен съвет**

Управителният съвет е колективен орган за управление на сдружението и се **<u>състои от 9 члена</u>**. УС се избира от Общото събрание с **мандат от 3 години** и заседава поне един път на три месеца. Членството в Управителният съвет е разпределено както следва: **3-ма представители на местната власт или 33,33% участие**; **4-ма представители на бизнеса от сектор „Рибарство“ или 44,45 % участие**; **2-ма представители на нестопанския сектор** от територията на общини **Созопол, Приморско, Царево или 22,22 % участие**.

Таблица 2. Списък на членовете на управителния орган

№	Име, фамилия	Организация, която представлява	Сектор	Позиция и отговорности
1.	Георги Пейчев	Стопански сектор	„Рибарство“	Председател на УС
2.	Костадин Мархолев	„Ловно-рибарско дружество „Аполония 2001“	Нестопански	Заместник-председател на УС
3.	Милен Динев	Стопански сектор	„Рибарство“	Секретар на УС
4.	Димитър Германов	Община Приморско	Публичен	Член на УС

5.	Панайот Рейзи	Сдружение „Рибарско дружество - Созопол"	Нестопански	Член на УС
6.	Георги Лапчев	Община Царево	Публичен	Член на УС
7.	Катя Стоянова	Община Созопол	Публичен	Член на УС
8.	Даниел Николов	Стопански сектор	„Рибарство“	Член на УС
9.	Димо Димов	Стопански сектор	„Рибарство“	Член на УС

- **Управител и персонал**

Управителят се избира и назначава от УС на **“Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево”**, може и да не е член на Сдружението. Ролята на Управителя на Местната инициативна рибарска група (МИРГ) е ключова за реализиране на Местна стратегия за развитие (МСР) и за подобряване качеството на живот на територията на МИРГ.

От опита и професионалните умения на Управителя да управлява проекти и хора зависи в голяма степен ефективното и качествено изпълнение на МСР.

Управителят ръководи, организира, координира и контролира изпълнението на МСР. Управителят изпълнява решенията на Управителен съвет (УС) на **“Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево”** и работи пряко както с целия Управителен съвет, така и пряко с председателя на УС. Управителят се отчита на УС периодично.

Преките задължения и отговорности на Управителя ще бъдат разработени след одобряване на МИРГ от ИАРА.

Техническият сътрудник на МИРГ отговаря за организацията на офиса на МИРГ, подпомага технически и организационно работата на Управителя, на координатора и на УС на МИРГ. Той осигурява ефективно администриране на всички дейности, подкрепяни от МИРГ.

Преките задължения и отговорности на Техническия сътрудник ще бъдат разработени след одобряване на МИРГ от ИАРА.

Координаторът по прилагане на дейностите по Стратегията за местно развитие е важна фигура и част от административния екип на МИРГ. Ролята на координатора по прилагане на дейностите по Стратегията за местно развитие е пряко свързана с подпомагане работата на Управителя на Местната инициативна рибарска група (МИРГ). Координаторът по прилагане на МСР координира целия процес по избор на проекти, следи за качественото изпълнение на проектите.

Преките задължения и отговорности на Координатора ще бъдат разработени след одобряване на МИРГ от ИАРА.

- **Технически ресурси**

“Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево” разполага с **офис на територията на Община Приморско**, в който има **3 работни места**. Предстои офисът да бъде оборудван с необходимата офис-техника.

За повишаване качеството на работа и подобряване на процеса на изпълнение на МСР след одобрение на МИРГ от ИАРА ще бъдат открити и офиси в гр.Царево и гр.Созопол.

- **Права, задължения и отговорности на всички заети в управлението на МИРГ**

Всеки пълноправен член на Сдружението има право да участва в работата на Общото събрание на Сдружението; да гласува по направените предложения; да отправя предложения относно дейността на Сдружението до Общото събрание; да избира и да бъде избиран в ръководните и контролните органи на Сдружението; да внася за разглеждане в ръководните и контролните органи на Сдружението предложения по въпроси, засягащи дейността му; да участва в дейността на Сдружението; да иска обяснение от ръководните органи на Сдружението в случай на неизпълнение на приети решения; да напусне Сдружението по всяко време като спазва определения за напускане ред; да се ползва от резултатите от дейността на Сдружението съгласно с разпоредбите на устава; да получи документ, удостоверяващ членството му в Сдружението.

Всеки член на Сдружението е длъжен да заплаща своевременно членския си внос в размерите и срока, определени от Общото събрание и устава; активно да участва в реализиране целите на Сдружението; да спазва устава и изпълнява решенията на ръководните органи на Сдружението; да предоставя информация за дейността си, необходима за изготвянето на документи, оценки и справки; да обсъжда и взима решения по препоръките на УС на Сдружението; да спазва професионалната етика в отношенията с останалите членове на Сдружението; да не осъществява дейност, противоречаща на целите, интересите и дейността на Сдружението; да участва редовно в Общите събрания на Сдружението и в дейността му и да работи за осъществяване на целите му; да работи за укрепване на Сдружението; Писмено да уведоми УС в седем дневен срок за промяна на:

- постоянния си адрес - за физическите лица и/ или смяна на месторабота за членовете на УС или позицията в местната власт – за представителите на местната власт.

- седалището - за юридически лица или търговци

УС изпълнява решенията на Общото събрание и се отчета за дейността си пред него. УС представлява Сдружението чрез Председателя си, както и определя обема на представителната власт на други негови членове; ръководи дейността на Сдружението между две Общи събрания; организира и осигурява изпълнението на решенията на ОС; изпълнява задълженията, предвидени в Устава; взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в правата на друг орган; приема членове на Сдружението; определя адреса на Сдружението; разработва програма за дейността и бюджета на Сдружението и ги предлага за гласуване от Общото събрание; подготвя проекти за решения на Общото събрание; подготвя проекти за вътрешно-устройствени

актове на Сдружението; осигурява и се разпорежда с имуществото и финансовите средства на Сдружението, съгласно приетия бюджет; ръководи и контролира дейността на обслужващите звена към Сдружението; отчита се за дейността си пред Общото събрание; изготвя предложения за формиране на парични фондове на Сдружението; определя реда и организира провеждането на дейността на Сдружението и носи отговорност за това; определя щатния състав на Сдружението; взема решения за образуване на помощни звена, комисии към УС, секции и клубове за подпомагане на дейността на Сдружението. Определя броя на членовете на комисиите, техния състав, функции и срока на дейността им. Комисиите се отчитат за дейността си пред УС; осигурява техническите средства за прилагане на МСР; взема решения за участие на Сдружението в други организации.

УС определя членовете на **Комисията за избор на проекти** към МИРГ при спазване изискванията на Наредба №15; Изготвя и приема организационна структура, правилник и процедури за функционирането на изпълнителните органи на сдружението; Избира и освобождава изпълнителните и оперативните звена на Сдружението, чиито функции и отговорности се регламентират във вътрешни правила и процедури на сдружението; Делегира на експертни съвети и/или журита правомощия по оценка на проектните предложения, финансирани от Сдружението от Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство" 2007-2013 г. или други финансиращи програми; УС управлява бюджета на МИРГ; Избира представители на Сдружението, които да участват в национални и европейски мрежи на селските региони; УС организира осигуряването на необходимата адекватна публичност на дейността на МИРГ и източниците му на финансиране.

За своята дейност УС се отчита пред ОС. В своята дейност УС се подпомага от изпълнителски персонал състоящ се от Управител, технически сътрудник и координатор.

1.3. Механизъм за взимане на решения

Общото събрание /ОС/ на **“Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево”**, като **колективен върховен орган** взема всички решения, свързани с дейността на Сдружението. То е законно, ако на него присъстват повече от половината от всички членове на Сдружението или техни пълномощници. Решенията на ОС са задължителни за другите му органи, като същите подлежат на съдебен контрол относно тяхната законосъобразност и съответствие с Устава. ОС взема своите решенията с обикновено мнозинство от гласовете на присъствуващите с явно гласуване. С мнозинство 2/3 от присъстващите на ОС членове на Сдружението се вземат решенията за изменение и допълнение на Устава, за прекратяване дейността на Сдружението, за преобразуването му или за сливането му с други организации с нестопанска цел, както и решенията за събиране на целеви вноски за постигане на определена цел. ОС взема окончателни решения за финансиране на проекти по Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство" 2007-2013 г. или други финансиращи програми.

Управителният съвет /УС/ на **“Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево”,** като **колективен управителен орган** е пряко ангажиран с изпълнение решенията на ОС на сдружението. Неговите заседания са законни и се считат за редовни, ако на тях присъстват повече от половината от

членовете му. Решенията на Управителния съвет се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите освен решенията по чл. 14, ал.2 и чл. 31, т. 3 и 6 от ЗЮЛНЦ, които се вземат с мнозинство от всички членове на УС.

ОС на Сдружението приема и одобрява целите и приоритетите на МСР, гласува и годишни доклади за реализация й.

УС е ангажиран пряко с прилагането на приетата от Общото събрание интегрирана МСР, разработена съгласно изискванията на Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство" 2007-2013 г. Управителният съвет има и следните **специфични функции по отношение на МСР, които може да делегира на Управителя. Правомощията и специфичните функции, които Управителният съвет може да делегира** на Управителя са **посочени в чл.54**. от Устава **– Приложение №1.**

1.4. Описание на процеса на разработване на стратегията – методология и подход

1.4.1. Описание на процеса на разработване на стратегията - методология и подход

В процеса на разработването на стратегията е използван **комплексен подход**, включващ обучение, консултативени методи, събиране и анализ на информация за територията чрез първични и вторични методи, анализ на предишни проектни инициативи и техните резултати и въздействие върху местната общност, обмяна на опит и групова работа на експертите.

Процесът стартира с Етап на изразяване на интерес, след публикуване от страна на Изпълнителна Агенция по Рибарство и Аквакултури на покана за набиране на Декларации за изразяване на интерес за изграждане на потенциални рибарски групи. На 30.11.2009 год. водещият партньор за РО **Созопол, Приморско и Царево** – община Приморско подаде заявление по образец в ИАРА.

През м.октомври 2010 г. беше проведен избор на външен експерт - консултант, който да подпомогне създаването на местно партньорство и регистриране на МИРГ и изработване на Местна стратегия за развитие на РО. Основните задачи, възложени на консултанта бяха:

1. Създаване на местно партньорство и регистриране на МИРГ
2. Изработване на Местна стратегия за развитие на РО;
3. Организиране на информационни семинари, кампании, сформиране на кръгли маси и фокус групи относно основните проблеми и потенциала за развитие на МИРГ;
4. Информиране на местното население в МИРГ относно цялостния процес - от създаването на групата до разработването и прилагането на местната стратегия за развитие на МИРГ;
5. Попълване на заявление за признаване на МИРГ;

Процесът на създаване на изграждане на публично-частно партньорство и МИРГ се осъществи посредством информиране и въвличане на представителите на сектор „Рибарство”, общините, нестопанските организации и местното население в идентифицирането на проблемите, целите и релевантните мерки за РО.

Бяха изготвени и отпечатани 500 бр. информационни брошури за процеса за създаване на МИРГ.

В периода 9-11 ноември 2010 г. бяха организирани и проведени **3 бр. информационни семинари на територията на трите общини от РО.** Основна цел на семинарите бе да се запознаят участниците с възможностите на мярка 4.1 "Развитие на рибарските области" от Оперативната програма за развитие на сектор "Рибарство" на Република България и **етапите на подготовка на местна стратегия за развитие и учредяване на МИРГ.** В семинарите взеха участие 50 представители на сектор „Рибарство", от които бе събрана и обобщена информация относно общите проблеми на рибарите от трите общини и основните идеи за частни и публични проекти, които могат да се реализират на територията на РО.

Едновременно с провеждането на срещите с местните общности бяха направени обстойни проучвания и сондиране на общественото мнение, както и задълбочени преглед и анализ на ресурсната обезпеченост и потенциала на територията, на културно-историческото и архитектурно наследство, битовите и културните традиции на населението. Установени са възможностите за развитие и диверсификация на бизнеса, съобразени с местните условия и НАТУРА 2000 зоните, в които попада по-голямата част от територията на МИРГ Приморско – Созопол - Царево. Обследвано е състоянието на материалната база, техническата обезпеченост и технологично ниво, степента на конкурентно способност на местните фирми, както и са анализирани наличните човешки ресурси на територията и тенденциите в демографските процеси.

Въз основа на събраната информация от проучването и анализа, проведените семинари, както и от общинските администрации на Созопол, Приморско и Царево, беше разработен първи вариант на Стратегията за местно развитие. В него бяха идентифицирани целите и приоритети за развитие на РО, както и потенциални мерки, чрез които те ще бъдат постигнати.

На 17.11.2010г. беше публикувана обява в регионален ежедневник „Черноморски ФАР" координати на екипа на проекта и определената дата за провеждане на учредително събрание на МИРГ.

На проведеното учредително събрание на МИРГ на 26.11.2010 г. Общото събрание **утвърди предложените цели и приоритети за развитие на територията**, както и общата финансова рамка за Местната стратегия за развитие на рибарска област Приморско-Созопол-Царево. На членовете на ОС бяха представени и потенциалните мерки за постигане на целите и приоритетите на МСР. ОС делегира правомощия на УС за определяне на конкретните мерки и детайлна финансова рамка /бюджет по мерки/ на Местната стратегия за развитие на рибарска област Приморско-Созопол-Царево. В периода 27-30 ноември 2010 г. бяха проведени 6 кръгли маси с представители на фокус групи от Созопол, Приморско, Царево, Китен, Ахтопол и Лозенец, на които на участниците бяха представени потенциалните мерки в МСР и детайлната бюджетна рамка.

На срещите бяха представени набелязаните мерки и бяха попълнени. **Съгласувателни таблици за популяризиране на Стратегията за местно развитие** (МСР) на МИРГ Приморско-Созопол-Царево при провеждане на фокус групи със заинтересованите лица. В тях присъстващите отразиха своите предложения, част, от

които бяха взети под внимание при изготвянето на окончателен вариант на мерките и детайлния бюджет на МСР. Присъстващите попълниха и **Формуляри за обратна връзка**, които предоставят информация за степента на съответствие на предвидените мерки в МСР и очакванията на представителите на РО.

На свое заседание на 02 декември 2010 г. Управителният съвет на **"Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево**" одобри окончателния вариант на МСР с детайлно описани мерки и бюджетна рамка.

Одобрената стратегия е отпечатана в брошура с тираж 500 бр. и е предоставена за разпространение на общинските администрации, рибарските сдружения по населени места и УС на МИРГ.

1.4.2. Списък на партньорите и тяхната роля в разработването на стратегията

Основните партньори в разработването на стратегията за местно развитие са:

Общинската администрация – Ролята на органите на местното самоуправление и общинската администрация е ключова по отношение на пряко участие в отделни проекти, в които е ангажирана общинска собственост и които могат да бъдат основа за публично-частни партньорства и предоставяне на качествени публични услуги, които да бъдат убедителен аргумент в полза на ясни и прозрачни отношения между бизнеса, гражданството и общинската администрация. В разработването на Стратегията на **"Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево"** взеха участие представители на администрацията на общини Приморско, Царево и Созопол - кметовете, директори на дирекции, началници на отдели и служители.

Частният бизнес – Бизнесът е основният икономически партньор при изпълнението на стратегията. За успешното й реализиране е особено важно да има постоянен диалог с и бизнеса за потенциалните ползи и загуби от едно или друго решение и за това как то би се отразило в по-широк план върху икономическите и социалните аспекти на развитието на територията.

Неправителствените организации (НПО) като юридически лица с нестопанска цел чрез осъществяването на конкретни проекти работят за защита на гражданските интереси и местното развитие. Те са естествен партньор на местните власти, бизнес и медии и имат съществена роля при изработването и реализацията на стратегията. Неправителствените организации привличат вниманието на общността към определени теми като предизвикват дебат, предоставят допълнителни знания и умения, мобилизират гражданско участие и обществена подкрепа, които са изключително важни за успешното осъществяване на Стратегията на МИРГ. Активно участие в обсъждането на Стратегията взеха "РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТ В ЧАСТНА ПОЛЗА "ВАСИЛИКО", "РИБАРСКО ДРУЖЕСТВО - СОЗОПОЛ", „Ловно-рибарско дружество „Аполония 2001“ и др.

Консултанти – за подпомагане процеса на създаване на МИРГ и разработване на МСР беше избран външен консултант – СНЦ „Камчийски кът", който притежава опит и експертен капацитет в създаването на МИГ по ПРСР 2007-2013 г.

2. Описание на ситуацията

2.1.Събрани и оценени данни за територията (социални, икономически, природни, културни, инфрастуктурни, човешки ресурси и т.н.)

По отношение на територията **"Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево"** са **събрани и обобщени следните данни:**

- ✓ **Демографски и социални характеристики**
- ✓ **Материални характеристики /инфраструктура/**
- ✓ **Природни източници**
- ✓ **Икономически характеристики**

2.1.1. Демографска характеристика и заетост

Броят на живущите на територията на трите общини, по години за периода 2003 - 2009 г. нараства е посочен на Табл. 3.

ОБЩИНА/ГОД.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Созопол	14163	14293	14255	14267	15331	15606	15666
Царево	9988	10010	9945	9870	9904	9856	9699
Приморско	6315	6590	6607	6789	7318	7338	7703
ОБЩО	**30466**	**30893**	**30807**	**30926**	**32553**	**32800**	**33068**

Таблица 3. Жители на общини Созопол, Приморско, Царево 2003-2009 г.

Анализът на тази информация показва относителна устойчивост на живущите на територията и положителна тенденция за броя на населението.
Структурата на населението по пол и местоживеене е показано на табл.4

ОБЩИНА	Общ. Созопол		Общ. Царево		Общ. Приморско	
Год./Пол	мъже	жени	мъже	жени	мъже	жени
2003	7069	7094	4990	4998	3202	3113
2008	8029	7577	4924	4932	3739	3599

Таблица 4. Структура на населението по пол и местоживеене.

Анализът показва, че съотношението между мъже и жени, населяващи територията на **"Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево"**, е приблизително еднакво.

Секторната **структура на наетите лица** също показва водещото място на услугите с над 75%, което е следствие на спецификата и традициите на местната икономика и трудови ресурси. В резултат на тази специализация, в индустрията са ангажирани едва 17.5% от наетите лица (два пъти под средното за страната), като близо половината от тях са в добивната промишленост. Аграрният сектор има дял от 7% (над средния за страната), като над половината от наетите са ангажирани в рибното стопанство – нещо естествено и традиционно за морска община. Тази структура е благоприятна от екологична гледна точка, но е недостатъчно балансирана за постигане

на гъвкав пазар на труда и диверсификация на икономиката, което е в основата за постигане на устойчив икономически растеж.

Равнището на безработицата в РО се е повишило през м.ноември 2010 год., спрямо предходния месец, като за Созопол то е 7,72%, за община Царево 9,66% и за община Приморско – 9,20%.

Общото ниво на безработицата в Бургаска област е 6,10%. И в трите общини преобладава дела на безработните жени, като те варират между 65 и 70% т всички регистрирани. Основен дял сред регистрираните безработни - над 60% имат лицата без квалификация.

Около 700 души или 5% от активното население в трудоспособна възраст е заето в сектор "Рибарство". Повечето заети упражняват неорганизирано и самостоятелно риболов като собственици на плавателни съдове. На територията на РО има само едно работещо преработвателно предприятие в гр.Царево - Лимнос, в което се трудят 32 човека.

2.1.2. Техническа инфраструктура

2.1.2.1. Пътна мрежа

Представа за обезпечеността на територията с пътища дават резултатите, посочени в таблица 5.

Таблица 5. Обезпеченост с републиканска пътна мрежа на общините в област Бургас

Общини	Дължина /км/				Гъстота, км /1000 км^2			
	Iкл	IIкл	IIIкл	общо	Iкл	IIкл	IIIкл	Общо
Созопол	47,1	27,6	25,3	100,0				
Приморско		10,2	23,4	33,7		29,1	66,9	96,3
Царево		35,0	30,0	65		68,2	58,5	126,7
Област Бургас	249,6	243,6	622,4	1115,6	32,2	31,4	80,3	143,9
България					26,0	33,5	57,1	116,6

През територията преминават две главни пътни артерии: Бургас – Созопол – Приморско – Царево - Ахтопол - Синеморец и Царево – Граматиково – Малко Търново. Това са отсечки от републиканската пътна мрежа с изключително голямо значение за развитието на туризма по цялата територия. Отсечката Бургас – Царево е в добро състояние. Пътя Царево – Ахтопол – Синеморец е в незадоволително състояние и се нуждае от цялостен ремонт. Останалата пътна мрежа е четвъртокласна. Съгласно закона за пътищата тя е публична общинска собственост и се стопанисва и управлява от общините. Тази пътна мрежа е в много лошо състояние и основна пречка за развитие на туризма във вътрешността на територията, а също създава трудности при ползването й от местното население.

2.1.2.2. Водоснабдяване, канализация и пречиствателни съоръжения

Тези дейности се обслужват монополно от „ВиК" ЕАД – Бургас. Съоръженията, чрез които се осъществяват преимущестено водоснабдяването, канализацията и пречистването на отпадъчните води, са собственост на дружеството. Основни обекти са язовири за питейна вода „Ясна поляна" и „Ново Паничарево".

В градовете от територията процента на изградената канализационната мрежа е от 78% в Царево до 99% в Приморско. В останалите населени места няма изградена канализационна мрежа и ПСОВ. Това е един от най-големите проблеми на тези територии, което ограничава много изграждането на съвременни бази за селски туризъм и достъпа на туристи. Решаването на този проблем изисква значителни финансови ресурси и може да се реши само със средства от структурните фондове на ЕС и общините.

На територията на трите общини има три пречиствателни станции за отпадни води – в гр. Царево, гр.Созопол и гр. Китен, които обслужват целия район по пътя Созопол - Царево. Пречиствателните станции за отпадни води са с недостатъчен капацитет и особено в крайбрежната зона този проблем е ограничаващ фактор за развитие на туризма. Той може да бъде решен единствено от общините със средства от ОП 'Регионално развитие" и ОП „Околна среда' от струрните фондове на ЕС.

2.1.2.3.Електроснабдяване и телекомуникация

Дейността по електроснабдяването по цялата територия се осъществява от „Електроразпределение" ЕАД Стара Загора, клон Бургас, с мажоритарен собственик EVN - България. Обслужването на клиентите, поддръжката на електропреносната мрежа и отстраняването на авариите се осъществява от т.н. „Клиентски енерго центрове" - КЕЦ. Такъв център в района е създаден в гр. Приморско.

Телекомуникациите на територията на трите общини са добре организирани и успешно обслужват гражданите, държавните институции и местния бизнес. Телекомуникацията и на трите общини е много добра, с телефонна плътност над средната за областта и по-висока от средната за страната. Изградени са три цифрови АТЦ от последно поколение. По цялата територия има сравнително добър достъп до мрежата на националните мобилни оператори МТЕЛ, Глобул и Виваком. Интернет достъп се предоставя от национални и местни телекомуникационни и кабелни оператори. Пощенските и куриерските услуги са добре развити и се осъществяват от териториални поделения на „Български пощи" ЕАД и други куриерски фирми, които имат стационарни или мобилни офиси на територията на МИРГ.

Това кратко представяне на електроснабдяването и телекомуникациите показва, че тези услуги са добре развити, което е важна предпоставка за развитието на местния бизнес.

2.1.2.4. Туризъм

Според бившата Държавна агенция по туризъм, трите общини попадат в туристически район 'Черноморски' – под-район „Южночерноморие – Странджа'. В трите общини официално са обявени:

- **5 климатични морски курорта от национално значение** - гр. Ахтопол - РМС 224 от 1972 г.; с. Китен - ПМС 89 от 1967 г.; гр. Царево - РМС 89 от 1967 г.; гр. Приморско - РМС 89 от 1967 г.; гр. Созопол - РМС 89 от 1967 г.

- **4 климатични морски курорта от местно значение** - с. Лозенец - Зап. 4484 на МНЗ от 1969 г.; устието на р. Ропотамо и местността около блатото "Аркутино" -

Зап. 464 на МНЗСГ от 1963 г.; с. Синеморец - Зап. 2620 на МНЗСГ от 1963 г.; с. Черноморец - Зап. 2620 на МНЗСГ от 1967 г.;

Според националния туристически регистър към 2009 г. са категоризирани: 1609 - заведения за хранене и развлечение; 954 - обекта за настаняване и подслон. Общо на територията на трите общини легловата база е около 46295 хил. легла, най-много от които са в община Созопол. И в трите общини са изградени консултативни съвети по туризъм и туристически информационни центрове.

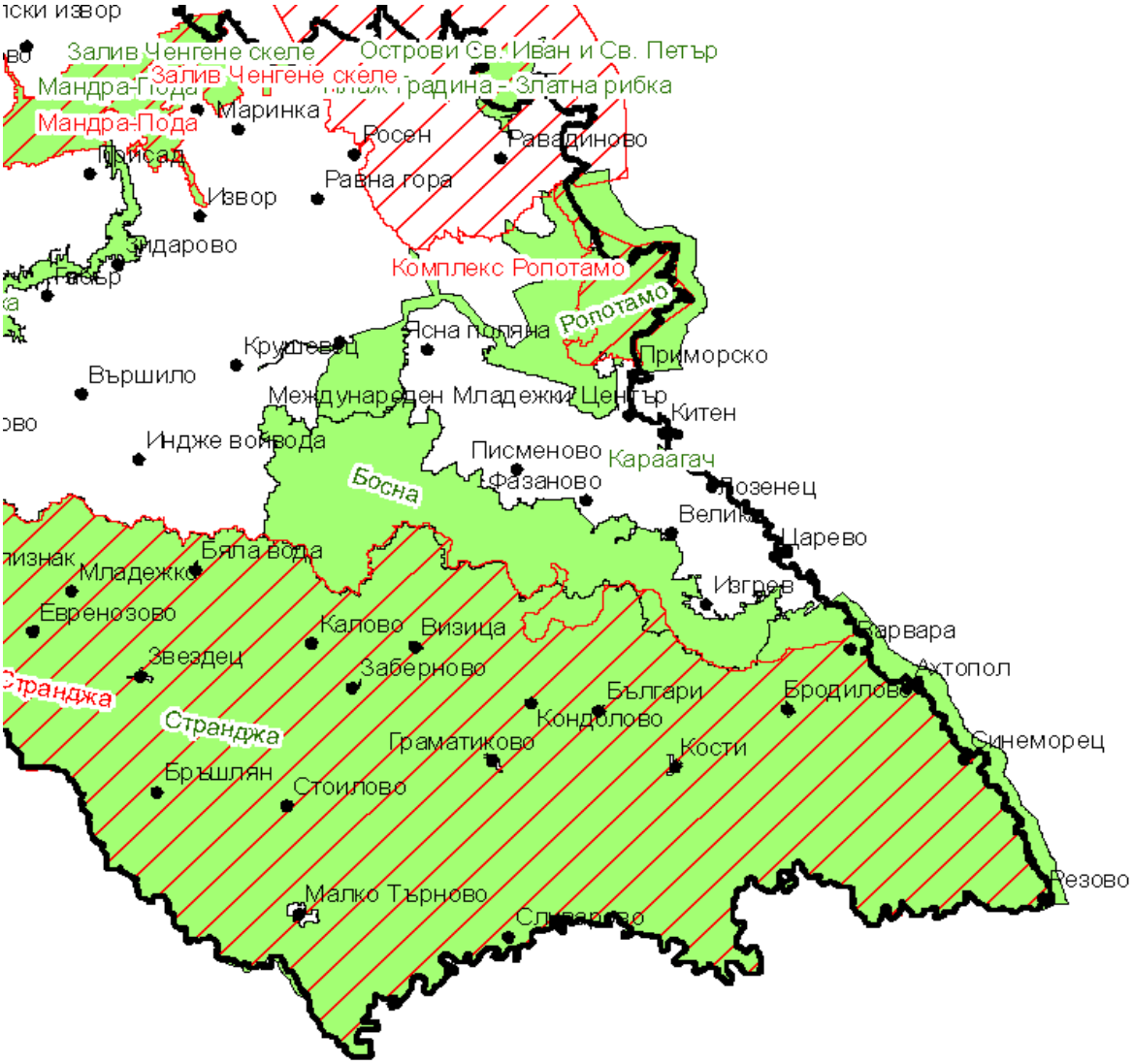

Фигура 3. Територия на МИРГ, зони от НАТУРА 2000.

Град Созопол е архитектурно-исторически и туристически резерват с ценни археологически паметници. Старинният Созопол е най-старото селище по Черноморието. Архитектурен и археологически резерват “Старинен Созопол” е обявен за град-музей с ПМС №320/07.09.1974г.

В Приморско са направени проучвания на обектите: Тракийско светилище “Беглик Таш” и Средновековна църква “Св. Параскева”, които тепърва ще се класифицират за нуждите на туризма

В община Царево се намират останки от мегалитната култура на траките. Тук са руините на античните, средновековни крепости “Урдовизо” и “Ахтополската стена”.

Ахтопол е с най-богата антична и средновековна история от селищата в днешния ПП “Странджа”. Тук има находки от тракийската древност, римската епоха и средновековието.

2.1.2.5.Селско стопанство

Селското стопанство е най-слабо развития икономически отрасъл на територията. Почти 100% от обработваемата земя сега не се стопанисва. Територията е екологично най-чистия район за България с големи възможности за развитие на биологично земеделие и производство на качествена, биологично чиста продукция, но това реално не се случва до момента по много, обективни причини.

2.1.2.6.Горско стопанство и защитени територии

Горите покриват съответно 48,5% от територията на община Созопол, 71,39% от територията на община Приморско и 78,19% от територията на община Царево, което определя изключителното значение на горското стопанство за развитието на региона.
Стопанисването на горите се осъществява от държавни и общински горски и ловни стопанства, които осъществяват своята дейност в четири основни направления: стопанисване, възпроизводство, опазване, ловностопански дейности. Голяма част от територията на МИРГ обхваща зони от световната екологична мрежа НАТУРА 2000, обявени по Директивата за опазване на птиците и Директивата за опазване на местообитанията (Фиг.3). Тези уникални природни ресурси, включително крайбрежните зони са изключителна привилегия само на тази територия. Те предопределят и бъдещото развитие на устойчиви форми на туризъм като един от основните икономически отрасли в региона.

2.1.2.7. Рибарство

Пазарната среда за търговията с риба и рибни продукти в страната и в региона не може да бъде оценена еднозначно и в много отношения тя е противоречива. От една страна традициите в консумацията на риба у нас не могат по никакъв начин да се сравнят с тези в другите европейски страни. България се намира на едно от последните места в света по средногодишна консумация на риба на глава от населението (около 3 кг.).

Понастоящем състоянието на черноморския риболов на територията на общини Созопол, Царево и Приморско се характеризира със следните основни параметри:

- **Годишен улов** – между 1 и 1.,8 хил. т., по години, както следва:

2008	1510
2009	850
2010	990

Основният риболов е на следните видове: Трицона (копърка, цаца), Пелагични риби (паламуд, лефер-чернокоп, сафрид, хамсия, карагьоз и др.) Дънни риби (калкан, ватус), Други (гл. рапана). Най-стабилни са запасите на трицоната, които поради въздействието на пазара остават недоизползвани. Пелагичните видове са мигриращи риби, върху чиито основни обеми съществено влияние оказват хидрометеорологичните условия и състоянието на морето, т.е. възможни са ниски добиви при завишено

състояние на запаса, и обратно. От дънните риби попчетата са почти целогодишен обект на добив в рамките на дребния занаятчийски риболов, докато калканът и акулата са в депресирано състояние.

На територията на общини Созопол, Царево и Приморско са **регистрирани 688 бр. плавателни съдове**, както следва:

Созопол	208
Царево	305
Приморско	175

Около 700 души или 5% от активното население в трудоспособна възраст е заето в сектор "Рибарство". Повечето заети упражняват неорганизирано и самостоятелно риболов като собственици на плавателни съдове. На територията на РО има само едно работещо преработвателно предприятие в гр.Царево - Лимнос, в което се трудят 32 човека.

2.1.3.Природни ресурси

2.1.3.1.Климат

Според климатичното деление на страната общините Созопол, Царево и Приморско попадат в двете под-области на Континентално–средиземноморската климатична област:

- Черноморска климатична област с район южно черноморие, до устието на река Резовска;
- Южнобългарска под-област със Странджански климатичен район.

Климатът се формира под влияние на черноморската зона и средиземноморието от юг и континенталното влияние от запад и север. Като цяло странджанския климат има преходно-средиземноморски характер – по-мека зима, продължително и прохладно лято, ограничени валежи, плавен преход лято - есен - зима. Всичко това създава благоприятни условия за земеделие и пасищно животновъдство и удължен туристически сезон.

2.1.3.2.Води

Териториите на общините Созопол, Царево и Приморско попадат в Черноморския район за басейново управление, който обхваща 3 различни басейна:

- речен басейн „Южнобургаски реки”, в който се включват реките Ропотамо, Дяволска, Караагач и Лисово дере;
- речен басейн на река Велека;
- речен басейн на река Резовска.

Питейното водоснабдяване на района е основно от язовир Ясна поляна и множество местни водоизточници. Направения подробен анализ на водните ресурси на територията на трите общини показва висока степен на осигуреност с вода за питейни и стопански нужди, което е гаранция за развитие на стопански дейности и туризъм в широки размери, на практика без ограничение от страна на водопотреблението.

2.1.3.3. Почви

Територията на трите общини от гледна точка на почвената характеристика попада в средиземноморската почвена област на Европа и е част от Странджанската почвена провинция на Балкано-Апенинската област. Почвообразувателния процес в тази територия /Странджа/ е протекла под влияние на уникалната горско-дървесна

растителност, голямото разнообразие от почвообразуващи скали, нископланински релеф и гъсто разклонена хидрографска мрежа. Това е дало възможност да се формират 7 почвени типа от общо 22, известни в България. В района на МИРГ се наблюдават *Канелени горски и излужени канелени горски почви, Псевдо-подзолисти горски почви, Смолници, Ливадни почви, Ливадно-блатни и блатни почви* и *Черноземи*. Разнообразието на почвените комплекси предлага и широк диапазон на аграрни дейности – от пасищно животновъдство, до слети култури, трайни насаждения и зеленчукопроизводство. Като цяло, естественото плодородие на почвите е средно до високо.

2.1.3.4. Биоразнообразие

На територията на трите общини са разположени обекти под режим на защита от четири категории – природен парк, поддържан резерват, природни забележителности и защитени местности.

- ***"Блатото Алепу"*** (1667 дка), и ***"Пясъчни дюни – м.Алепу",*** в землището на с.Равадиново. Комплекс от влажна зона и дюни с международно значение като местообитание на защитени и редки водоплаващи диви птици[1]. В допълнение, там се намира и рядко естествено находище на дяволски орех;
- ***"Водениците",*** малки, причудливи скални образувания с площ 736 дка, в землището на с.Извор;
- *"**Нос Червенка"*** **(21 дка, с.Черноморец) и *"Нос Агалина"*** (272 дка, гр.Созопол). Атрактивни клифове и естествени местообитания на защитени и редки видове;
- ***"Пясъчни дюни между к-г "Златна рибка" и к-г "Градина"*** (380 дка, в землището на гр.Созопол). Специфичен ландшафт и редки растителни видове.
- ***"Блатото"*** (290 дка, в землището на гр.Созопол). Голямо естественото находище на блатно кокиче;
- ***"Казаков вир"*** (353 дка, с.Индже войвода). Има уникален ландшафт, скални образувания, карстов извор. Местообитание на редки растителни и животински видове;
- ***"Колокита"*** (650 дка, в землището на гр.Созопол). Атрактивен природен комплекс от фиорди и скални образувания;
- ***"Острови Св. св. Иван и Петър"*** в акваторията на гр.Созопол с площ 200 дка. Освен местообитания на защитени и редки видове птици, островите съхраняват част от културната история на Созопол и са едно от знаковите му места;
- ***"Раков дол"*** (1280 дка, западно от с.Габър). Населява се от редки и защитени видове птици;
- ***"Старият соват"*** (3096 дка, югозападно от с.Присад). Обширна гора, съхраняваща защитени и редки видове птици и растения[2];
- ***"Тясната река"*** (1208 дка, с.Вършило). Дълбок горист участък на един от десните притоци на р.Факийска, приютяващ богата жива природа, включително много защитени и редки видове птици;
- *"**Устие на река Изворска"***, яз.Мандра (1510 дка, поделени в землищата на созополското с.Извор и бургаските села Димчево и Твърдица). Силно

Фиг.1. [1] По Рамсарската конвенция;
Фиг.2. [2] Включени в "Червената книга на Р.България" и в списъка на застрашените видове в Европа.

врязаният ръкав на язовира, заедно с прилежащите обрасли терени са уютни местообитания на защитени и редки видове птици.

- ***Резерват "Ропотамо"***, обявен през 1992 г. с площ 1000,7 ха, като включва в себе си съществуващите до този момент резервати "Аркутино" (96,6 ха), "Змийският остров" (1 ха) и "Морски пелин" (14,0 ха), лонгозните гори по р. Ропотамо и част от пясъчната ивица от устието на р. Ропотамо до моста в местността Калдръм Гечит. По- голямата му част с площ от 6 289 дка попада в землището на Приморско. В рамките на резервата влизат природните забележителности: устие на р. Ропотамо и скалното образувание Лъвската глава. Резерватът има обявена буферна зона с площ 707,7 ха, в границите на която влиза природната забележителност Маслен нос с площ от 176 дка. За Маслен нос са характерни скалните образувания и фиордите, той е подслон за колонии на различни видове прилепи. Обитава се от елен, диво прасе, дива котка и чакал. В миналото е приютявал колонии на тюлена - монах. Европейското консервационно значение е определено по CORINE Biotopes. Резерват "Ропотамо" притежава уникално биологично разнообразие: 60 % от сладководната ихтиофауна, 60 % от видовете от херпетофауната на страната, 50 % от гнездовата орнитофауна, 57 % от видовете бозайници.
- ***На "Змийският остров"*** напролет могат да се видят големи ята чайки, а по време на пролетния и есенния прелет много видове спират на острова за почивка и храна. На острова има популация от рядката полевка на Гюнтер.
- *Поддържан* ***резерват "Водни лилии"*** с площ 13.6 ха. Местността в старото корито на р. Ропотамо е обявена за резерват през 1962 г. с цел опазване на голямо находище на водни лилии и ясенова гора с типичен лонгозен характер.
- ***Пясъчни дюни "Перла"*** - заемат площ от 240 дка. Имат статут на природна забележителност от 1994 г.
- ***Природен парк „Странджа",*** заемащ по-голямата част от територията на общини Приморско и Царево, е с уникална флора и фауна, които определят района като един от най-богатите в България на биоразнообразие. За характеризиране на това разнообразие са проведени многобройни научни експедиции, описани са всички растителни и животински видове. Създадени са много карти на местообитанията и хабитатите на растителните и животински видове. В границите на парк „Странджа" са установени до момента 120 хабитата. Това поставя тази територия на първо място не само сред защитените територии в България, но и сред териториите с европейска консервационна значимост, определени за България с проекта КОРИНЕ Биотопи. Горите в района заемат 77,7% от територията му с обща площ 123 295 хектара. В тях са обособени 28 горски и 18 храсталачни хабитата. Висшите растения са представени от 74 вида мъхове, 1 666 вида и 54 подвида папратови, хвощообразни и семенни растения, което представлява 47,6% от видовия им състав за България. Особено голямо е разнообразието на лечебни растения – 501 вида, принадлежащи на 94 семейства. Те представляват 37,7% от висшата флора в парка и 70% от диворастящите лечебни растения в Бъпгария. Голямо е и фаунистичното разнообразието в Странджа. Тук се

наблюдават 35 вида риби, от които 7 ендемични, 9 вида земноводни и 23 вида влечуги. В границите на ПП „Странджа" са установени 265 вида птици – две трети от българската орнитофауна, 67 вида бозайници - 65% от всички видове бозайници в България.

Общ проблем е лошото стопанисване на природното наследство, неговото слабо валоризиране чрез включване в туристически продукти и генериране на приходи за адекватното му опазване и експониране.

2.1.4. Социална инфраструктура

2.1.4.1.Училищна база

На територията на трите общини има общо 13 броя училища, разпределени по следния ред: 2 средни общообразователни училища, 9 основни училища, 2 начални училища. Извозването на децата до училище в централните селища става с добре организиран, специализиран училищен транспорт. Липсата на училища, особено в по-големите селища е една от причините да не се задържат млади семейства. Това предопределя и бъдещето на тези села – със затихващи функции, населени само с възрастни хора, без реални трудови ресурси. Самата училищна база, собственост на общините, вече е неизползваема и безперспективна като сградов фонд и за други цели.

2.1.4.2. Болнична база

На територията на трите общини има две болнични заведения - медицински център с регистрирани четири практики на лични лекари и две стоматологични практики в Созопол и Специализирана болница за активно лечение на вътрешни болести в град Царево. Община Приморско се обслужва от болницата в град Царево. По-добре е развито медицинското обслужване чрез т.нар. фелдшерски пунктове и медицински пунктове без фелдшер. На територията на трите общини има общо 14 такива пункта, които са основата на медицинското обслужване на региона. В 10 селища няма никакво медицинско обслужване. Това е голям социален проблем за населението и една от основните причини за обезлюдяването на селата. Решаването на този проблем на ниво населено място засега е безперспективно.

2.1.4.3. Детски градини

На територията на трите общини има общо 14 работещи целодневни детски градини и 2 обединени детски заведения (ОДЗ). Поради малкия брой деца, проблеми с детските градини няма – обхватът е на 100%. Това не е успокояваща констатация. Този проблем ще се задълбочава, ако не се реши трайно и перспективно с привличането на млади семейства, особено в по-големите селища. Той ще се задълбочава и може да доведе до пълно обезлюдяване на селата.

2.1.4.4. Читалищна база

На територията на трите общини има общо 22 читалища. Те са в основата на културния живот в територията – представяне на местни обичаи, традиции, надпявания и други културни прояви. Читалищните активисти участват в подготовката и провеждането на всички културни мероприятия на територията на населените места. Натрупания в тази връзка опит е добра предпоставка за разширяване и обогатяване на т.нар. културен туризъм, като една от привлекателните форми на интегрирания туризъм.

2.1.4.5.Социални дейности

Социалните услуги на територията на трите общини са предоставени от 5 броя служби за социален патронаж на територията на община Приморско, 3 броя Домашен социален патронаж и млечна кухня на територията на Царево и един Домашен

социален патронаж на територията на община Созопол, който обслужва 5 населени места. На територията работят общо 10 броя пенсионерски клубове, един социален дом, на територията на община Царево работи общинска служба за социално подпомагане. Съществува клон на Бюро по труда, обслужващо Приморско и Царево.
Тази структура на социалните дейности е добра предпоставка за бъдещо развитие по посока на разширяване и подобряване базата за услуги на нуждаещите се от социално подпомагане.

2.2.Основни идентифицирани предизвикателства и възможности пред областта

Цялостния SWOT анализ дава основание да се формулират няколко основни проблема на територията:

- Незадоволително равнище на специализираната техническа инфраструктура за сектор „Рибарство";
- Нерегламентиран улов и намаляване на рибната популация
- Остаряло и амортизирано плавателно оборудване
- Липса на модерни преработвателни предприятия и тържища
- Незадоволително равнище на социалната инфраструктура в малките населени места;
- Бързо застаряване на местното население и обезлюдяване на селата от вътрешността;
- Липса на трудоспособно население и реална квалифицирана работна ръка в селата;
- Неизползваеми природни ресурси – обработваема земя и пасища за развитие на алтернативно земеделие и животновъдство;
- Липса на малки и средни предприятия и услуги за населението;
- Неконтролируемо застрояване на крайбрежните територии и нарушаване на екологичното равновесие и биоразнообразието;
- Липса на информираност, финансови възможности и недоверие към донорските програми.

СИЛНИ СТРАНИ ***(вътрешни фактори)***	**СЛАБИ СТРАНИ** ***(вътрешни фактори)***
• Дългогодишни традиции в риболова и наличие на плавателно оборудване; • Уникални природни дадености и съхранени екосистеми с богато биоразнообразие; • Налични естествени рибни ресурси • Благоприятни природно–климатични условия; • Благоприятни условия за развитие на	• Амортизирана техническа база за риболов; • Сезонност на приходите в сектор „Рибарство"; • Остаряло и амортизирано плавателно оборудване • Липса на специализирана съвременна инфраструктура в сектор „Рибарство" – пристанища, места за разтоварване,

различни форми на туризъм – морски, планински, риболовен, атракционен и др.; • Опит и традиции в съхраняването и представянето на културно–историческото и архитектурно наследство; • Трудолюбиво и гостоприемно население със запазени традиции, обичаи и занаяти; • Наличие на морски туристически комплекси и дестинации;	лодкостоянки • Незадоволително ниво на организираност и сътрудничество между представителите на сектор „Рибарство” • Липса на рибна борса и преработвателни предприятия в сектора • Застаряващо и бързо намаляващо население в по-малките и отдалечени населени места; • Недостатъчна информираност и обучение на заинтересованите страни за възможностите на територията и сектора в условията на пазарна икономика и членството на България в ЕС; • Голяма разпокъсаност на собствеността върху техническите средства и оборудване в сектора; • Недостатъчна държавна подкрепа за развитие на сектора; • Незадоволително ниво на рекламно–информационната бизнес информация за инвестиции в региона; • Липса на мотивация и икономическа среда за перспективни инвестиции във вътрешността на региона; • Липса на съвременни технологии, методи и средства за риболов • Липса на достатъчно опитни местни специалисти в областта на сектор „Рибарство” и туризма;
ВЪЗМОЖНОСТИ ***(външни фактори)***	**ЗАПЛАХИ** ***(външни фактори)***
• Използване на Европейските фондове за решаване проблемите на специализираната инфраструктура в сектор „Рибарство” на територията; • Използване на средствата от ОПРСР и утвърдената МСР на МИРГ; • Близки и достъпни вътрешни пазари и разширяващи се делови и бизнес	• Промяна предпочитанията на потребителите към други продукти (вносни морски продукти) • Обедняването на населението – голяма безработица и нисък жизнен стандарт на местното население; • Икономическата криза, намаленото производство и ниското потребление;

контакти, подкрепяни от ЕС; • Голям потенциал за интегрирано развитие на туризма във всичките му форми • Богат потенциал на поземлени ресурси и горски фонд за развитие на алтернативно земеделие и планинско животновъдство; • Богато културно-историческо и архитектурно наследство и традиции; • Създаване на сдружения на производители и търговците; • Интегрирано развитие на дейностите в сектор „Рибарство" и останалите икономически сектори на база затворен цикъл на производство, преработка и реализация на продукцията; • Екологично чиста природна среда и съхранено биоразнообразие. • Въвеждане на системи за качество в сектор „Рибарство" • Екологично-ориентирано развитие на риболова • Повишаване търсенето на риба и аквакултури в световен мащаб • Въвеждане на "ноу-хау" и модерни технологии, иновации и развитие на изследователската дейност	• Ограничени финансови възможности на общините и незадоволителни инвестиции; • Липса на адекватна държавна подкрепа и кредитна политика за стимулиране на сектор „Рибарство"; • Голяма бюрокрация и намалено доверие в държавните институции; • Икономическа неравнопоставеност на представителите на сектор „Рибарство" в сравнение с останалите страни членки на ЕС; • Липса на перспективна информация за цени, пазари, потребление, туристически потоци и др.; • Евтин внос и засилващ се конкурентен натиск на риба и рибни продукти от други райони и съседни страни. • Намаляване на рибните популации • Замърсяване на морските и крайбрежните води • Нерегламентиран риболов и риболов с мрежи с по-малък размер на "очите" от нормативно разрешените

2.3.<u>Нужди с приоритет при интервенция</u>

- Стимулиране на сектор „Рибарство" и производство на аквакултури
- Развитие на процеси на взаимодействие и интегриране между различните икономически сектори за създаването на уникални местни марки продукти с висока добавена стойност
- Подобряване на местните продукти, посредством интегриране на местните вериги за риболов - рибовъдство - преработка на риба и рибни продукти, така че да се създадат местни системи за производство на уникални екологично-чисти продукти с висока добавена стойност.
- Интегриране на територията с туристическия пазар, представен от крайбрежната туристическа система, посредством подход чрез вериги „територия за атракционен туризъм -морска курортна зона"

- Опазване на природните дадености и околната среда и развитието на екологичен туризъм и атракции

3. Цели на стратегията. Приоритети и мерки

3.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие

Основната цел на настоящата Стратегия е **да създаде стабилна основа за** устойчиво развитие и подобряването на качеството на живота в рибарска област **Созопол, Приморско, Царево.**

Специфичните цели на предложената Стратегия са:

1.Повишаване икономическия и социален просперитет на територията и създаване на добавена стойност към рибните и продукти на аквакултурата

2. По-чиста и приветлива крайбрежна околна среда;

3. Поддържане и развиване на заетост, чрез диверсификация и икономическо и социално преструктуриране на територията

Основните Приоритети за развитие на територията са:

Приоритет 1: Повишаване продуктивността и конкурентноспособността на сектор рибарство, чрез създаване на добавена стойност към продуктите на рибарството

Приоритет 2: Опазване на околната среда, устойчиво използване на рибните и природните ресурси, съхраняване и развиване на националното природно и архитектурно наследство

Приоритет 3: Подобряване качеството и достъпа до основни услуги и създаване на алтернативи за заетост на населението в региона.

1.2.Мерки, предвидени за изпълнение чрез местната стратегия за развитие.

Приоритет 1: Повишаване продуктивността и конкурентноспособността на сектор рибарство, чрез създаване на добавена стойност към продуктите на рибарството

Мярка 1.1: Създаване на добавена стойност към продуктите на рибарството

1.1.	**Създаване на добавена стойност към продуктите на рибарството**
Описание на целите	1. създаване на къси пазарни вериги 2 създаване на добавена стойност, чрез насърчаване на преработката на рибни продукти и аквакултура и инвестиции, свързани с търговия на дребно 3. увеличаване популацията от местни видове риба и повишаване дяла на регламентирания улов
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	1. юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите. **Кандидатите трябва да са микро-, малки и средни предприятия съгласно Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП).**
Допустими	1. изграждане на рибни борси за първа продажба

дейности	2. изграждане, разширение и/или модернизация на преработвателни предприятия за рибни продукти и аквакултура, вкл. за употреба и преработени за цели, различни от консумация от хора 3. закупуване на транспортни средства за превоз на риба и аквакултури 4. изграждане на пунктове за търговия на дребно 5. изграждане, реконструкция и/или модернизация на заведения за хранене, в които се реализират рибни продукти и аквакултури. 6. дейности за увеличаване популацията от местни видове риба и повишаване дяла на регламентирания улов
Допустими разходи	1. разходи за строително-монтажни работи; 2. закупуване и инсталиране на нови ДМА - машини и оборудване (вкл. компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция, включително разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждането в експлоатация; 3. специализирана складова техника и складови транспортни средства: електрокари и мотокари, транспалетни колички и хладилни контейнери; ~~4.~~ закупуване на ДНА – софтуер, ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 5. разходи за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, прединвестиционно проучване, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор (до 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта, но не повече от левовата равностойност на 25 000 евро); 6. закупуване на специализирани транспортни средства; 7. обучение на персонала във връзка с дейността по проекта (посещение на специализирани курсове, специализации на персонала); 8. инвестиции в съоръжения, оборудване и екипировка, свързани с опазването на околната среда, безопасните условия на труд и други необходими за покриване на нормативните изисквания за упражняване на дейността; 9. разходи за осигуряване на публичност по проекта.
Недопустими разходи	**Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:** 1. закупуване на земя, която няма пряка връзка с дейността; 2. изграждане на инфраструктура за обучение - над 10 на сто от общите допустими разходи по проекта; 3. данък добавена стойност (ДДС), който подлежи на възстановяване; 4. финансови задължения, включително лихви по заеми и лихви по лизинг; 5. разходи за изграждане на жилищни помещения и на сгради, несвързани с производствената дейност;

	6. оперативни разходи, вкл. разходи по поддръжка и наеми; 7 закупуване на съществуващи сгради и прилежаща инфраструктура; 8. закупуване на транспортни средства, които не са пряко свързани с дейността на кандидата; 9. доставка и/или услуга, чиято стойност възлиза на сума, по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, за която няма референтни цени и/или за която кандидатът не е получил най-малко две независими и съпоставими оферти от доставчици, оригиналите от които са приложени към заявлението за кандидатстване; за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: лого на фирмата, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента; 10. банкови такси и разходи, свързани с гаранции; 11. частта от разходите за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, анализи, включително финансови, изготвяне на технически и/или технологичен проект, които са на стойност над 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта или надвишават левовата равностойност на 25 000 евро; 12. закупуването на техника и оборудване втора употреба; 13. плащане в брой или натура; 14. разходи, извършени преди датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проекта, с изключение на разходи, направени след 01.01.2007 г., свързани с подготовка на проект, оценки, прединвестиционно проучване, анализи, изготвяне на технически и / или технологичен проект, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери, свързани пряко с дейността на инвестицията; закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 15. лизинг, извън рамките на срока на изпълнение на инвестицията и остатъчна стойност, която не става притежание на ползвателя на помощта; 16. инвестиции във възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), които не обслужват пряко дейността на кандидата; 17. прехвърляне на участия в търговски дружества; 18. инвестиции, които не са свързани с дейността на финансирания проект.
Финансови параметри и размер на безвъзмездната финансова помощ	Минималната допустима стойност на проект е левовата равностойност на 2 000 Е. За бенефициенти - юридически лица и еднолични търговци - безвъзмездната финансова помощ е в размер на 60% от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 120 000 Е.

<u>Мярка 1.2:</u> Поддържане на производствения сектор за аквакултури чрез развитие на маркетингова стратегия и реклама.

1.2.	**Поддържане на производствения сектор за аквакултури чрез развитие на маркетингова стратегия и реклама**
Описание на целите	Промотиране на територията като производител на рибни продукти и аквакултура;
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	1. юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел 2. читалища, регистрирани по Закона за народните читалища 3. общини
Допустими дейности	1.изготвяне на маркетингови стратегии 2. рекламни кампании, свързани с територията и потреблението на риба и рибни продукти 3. информационни кампании, свързани с маркетинговата стратегия, територията и потреблението на риба и рибни продукти
Допустими разходи	1. Разходи за командировки в страната и в чужбина; 2. Разходи за проучвания, технически услуги и консултации; 3. Разходи за кореспонденция и телекомуникации; 4. Разходи за наем на зали и / или оборудване, но не повече от 5% от общите допустими разходи; 5. Разходи за обучителни и рекламни материали и консумативи; 6. Разходи за възнаграждения на външни експерти, които не са част от щатния персонал на кандидата; 7. Разходи за популяризация, разпространение на резултатите от проекта чрез средствата за масова информация и интернет страница; 8. Разходи за организиране на семинари, срещи и обучения (в това число разходи за кетъринг за обучаваните лица, административни разходи за организация на обучението, разходи за практически занимания); 9. Разходи за подготовка на проекта, проучвания, оценки, анализи, в т.ч. разходи за изпълнение и управление на проекта (до 5% от общата стойност на допустимите разходи по проекта).
Недопустими разходи	**Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:** 1. данък добавена стойност (ДДС), който подлежи на възстановяване; 2. разходи за жилищни помещения и сгради; 3. прехвърляне на участия в търговски дружества; 4. лизинг извън рамките на срока на изпълнение на проектите и остатъчна стойност, която не става притежание на бенефициента; 5. финансови задължения, включително лихви по заеми и лихви по лизинг;

	6. банкови такси и разходи, свързани с гаранции и други подобни на тях; 7. разходи, които не са свързани с дейността на финансирания проект; 8. доставка и/или услуга, чиято стойност възлиза на сума, по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, за която няма референтни цени и/или за която кандидатът не е получил най-малко две независими и съпоставими оферти от доставчици, оригиналите от които са приложени към заявлението за кандидатстване; за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: лого на фирмата, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента; 9. закупуването на техника и оборудване втора употреба; 10. плащане в брой или в натура; 11. закупуване на земя и превозни средства ; 12. разходи, извършени преди датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проекта, с изключение на разходи, направени след 01.01.2007 г., свързани с подготовка на проект, проучвания, оценки, анализи, в т.ч. разходи за изпълнение и управление на проекта до 5% от общата стойност на допустимите разходи по проекта; 13. частта от разходите за подготовка на проекта, проучвания, оценки, анализи, в т.ч. разходи за изпълнение и управление на проекта, над 5% от общата стойност на допустимите разходи по проекта; 14. разходи за командировки в страната и в чужбина, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина. 15. разходи за строителство, ремонт и ремонтни дейности; 16. закупуване на съществуващи сгради и прилежаща инфраструктура; 17. оперативни разходи, вкл. разходи за поддръжка и наем.
Финансови параметри и размер на безвъзмездната финансова помощ	Минималната допустима стойност на проект е левовата равностойност на 2 000 Е. Безвъзмездната финансова помощ е в размер на 100 % от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 25 000 Е.

<u>Мярка 1.3:</u> Партньорство между научно-изследователските институти, администрацията и организациите на производителите и разработка на съвместни иновативни проекти.

1.3.	**Партньорство между научно-изследователските институти, администрацията и организациите на производителите и разработка на съвместни иновативни проекти**
Описание на целите	Създаване на дълготрайни партньорства за внедряване на иновативни проекти;
Обхват на	Цялата територия на МИРГ

мярката	
Допустими кандидати	1. признати браншови организации и признати организации на производителите в сектор „Рибарство“ 2. общини 3. научно-изследователски организации Научно-изследователските организации са задължителен партньор по проекта
Допустими дейности	1.разработване на съвместни иновативни проекти 2. реализация на иновативни проекти 3. дейности за разпространение на нови научни знания и технически постижения
Допустими разходи	1. Разходи за командировки в страната и чужбина; 2. Разходи за проучвания, технически услуги и консултации; 3. Разходи за кореспонденция и телекомуникации; 4. Разходи за наем на зали и / или закупуване на оборудване, но не повече от 5% от общите допустими разходи; 5. Разходи за обучителни и рекламни материали и консумативи; 6. Разходи за възнаграждения на външни експерти, които не са част от щатния персонал на кандидата; 7. Разходи за популяризация, разпространение на резултатите от проекта чрез средствата за масова информация и интернет страница; 8. Разходи за организиране на семинари, срещи и обучения обучения (в това число разходи за кетъринг за обучаваните лица, административни разходи за организация на обучението, разходи за практически занимания); 9. Разходи за подготовка на проекта, проучвания, оценки, анализи, в т.ч. разходи за изпълнение и управление на проекта (до 5% от общата стойност на допустимите разходи по проекта).
Недопустими разходи	**Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:** 1. данък добавена стойност (ДДС), който подлежи на възстановяване; 2. финансови задължения, включително лихви по заеми и лихви по лизинг; 3. разходи за жилищни помещения и сгради; 4. закупуване на земя и превозни средства; 5. оперативни разходи, вкл. разходи за поддръжка и наем; 6. доставка и/или услуга, чиято стойност възлиза на сума, по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, за която кандидата не е получил най-малко две независими и съпоставими оферти от доставчици, оригиналите от които са приложени към заявлението за кандидатстване; за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: наименование на оферента, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента; 7. банкови такси и разходи, свързани с гаранции и други подобни на тях; 8. закупуването на техника и оборудване втора употреба;

	9. плащане в брой или натура; 10. разходи, извършени преди датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проекта, с изключение на разходи, направени след 01.01.2007 г., свързани с подготовка на проект, проучвания, оценки, анализи, в т.ч. разходи за изпълнение и управление на проекта до 5% от общата стойност на допустимите разходи по проекта; 11. лизинг извън рамките на срока на изпълнение на инвестицията и остатъчна стойност, която не става притежание на ползвателя на помощта; 12. прехвърляне на участия в търговски дружества; 13. инвестиции, които не са свързани с дейността на финансирания проект; 14. разходи за командировки в страната и в чужбина, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина.
Финансови параметри и размер на безвъзмездната финансова помощ	Минималната допустима стойност на проект е левовата равностойност на 2 000 Е. Безвъзмездната финансова помощ е в размер на 100 % от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 30 000 Е.

<u>Приоритет 2:</u> Опазване на околната среда, устойчиво използване на рибните и природните ресурси, съхраняване и развиване на националното природно и архитектурно наследство

<u>Мярка 2.1:</u> Въвеждане на НАССР система, Добри производствени практики, системи за контрол на качеството, безопасните условия на труд, опазването на околната среда и водите и др

2.1.	**Въвеждане на НАССР система, Добри производствени практики, системи за контрол на качеството, безопасните условия на труд, опазването на околната среда и водите и др.**
Описание на целите	1. повишаване качеството на производствения процес; 2 опазване на околната среда; 3. опазване здравето на потребителите; 4. подобряване условията на труд на заетите в сектор рибарство и аквакултури;
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	1. юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите. **Кандидатите трябва да са микро-, малки и средни предприятия съгласно Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП).**.
Допустими дейности	1. консултантски услуги във връзка с въвеждане на системи за управление на качеството, добри производствени практики, подобряване безопасните условия на труд, опазването на

	околната среда и водите и др.; 2. услуги за сертифициране на системи за управление от акредитирани лица по сертификация на системи за управление; 3. инвестиционна подкрепа – за стимулиране на инвестициите в ново оборудване, нови технологии и строително-монтажни работи, които допринасят за въвеждане на дадена система за управление на качеството, добри производствени практики, подобряване безопасните условия на труд, опазването на околната среда и водите и др.; 4. инвестиции в оборудване и съоръжения за подобряване на безопасността, хигиената и условията на труд; 5. инвестиции в оборудване и съоръжения за подобряване на качеството на продукта – уловената риба или други водни организми; 6. инвестиции за модернизация на борда на риболовните съдове, които не увеличават риболовния капацитет и риболовните възможности.
Допустими разходи	1. разходи за строително-монтажни работи; 2. закупуване и инсталиране на нови ДМА – машини, оборудване (вкл. компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция, включително разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждането в експлоатация; 3. закупуване на ДНА – софтуер, ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 4. разходи за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, прединвестиционно проучване, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор (до 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта); 5. разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка, изграждане и въвеждане на системата за качество и/или въвеждането на добри производствени практики, като анализ на състоянието на предприятието и организацията на процесите; разработване на процедури, насоки, правила и др.; 6. такси и възнаграждения, които се заплащат на орган по сертифициране; 7. разходи за осигуряване на публичност по проекта.

Недопустими разходи	**Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:** 1. участие в семинари, работни срещи, изложения; 2. закупуване на дълготрайни материални активи втора употреба; 3. закупуване на транспортни средства, които не са пряко свързани с дейността на кандидата; 4. разходи, извършени преди датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проекта, с изключение на разходи, направени след 01.01.2007 г., свързани с подготовка на проект, оценки, прединвестиционно проучване, анализи, изготвяне на технически и / или технологичен проект, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери, свързани пряко с дейността на инвестицията; 5. частта от разходите за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, анализи, включително финансови, изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор, които са над 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта; 6. закупуване и/или доставка на ресурси за производство, имащи характер на стоково-материални запаси (суровини, материали и/или полуобработени компоненти); 7. закупуване на резервни части; 8. инвестиции, които не са свързани с дейността на финансирания проект; 9. данък добавена стойност (ДДС), който подлежи на възстановяване; 10. финансови задължения, включително лихви по заеми и лихви по лизинг; 11. оперативни разходи, вкл. разходи по поддръжка и наеми; 12. доставка и/или услуга, чиято стойност възлиза на сума, по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, за която няма референтни цени и/или за която кандидатът не е получил най-малко две независими и съпоставими оферти от доставчици, оригиналите от които са приложени към заявлението за кандидатстване; за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: лого на фирмата, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента; 13. банкови такси и разходи, свързани с гаранции; 14. плащане в брой или в натура; 15. прехвърляне на участия в търговски дружества; 16. лизинг, извън рамките на срока на изпълнение на инвестицията и остатъчна стойност, която не става притежание на ползвателя на помощта.
Финансови параметри и размер на безвъзмездната финансова помощ	Минималната допустима стойност на проект е левовата равностойност на 2 000 Е. За бенефициенти - юридически лица и еднолични търговци - безвъзмездната финансова помощ е в размер на 60% от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 120 000 Е.

<u>Мярка 2.2:</u> Развитие на туристически атракции

2.2.	**Развитие на туристически атракции**
Описание на целите	Насърчаване на растежа на доходите и създаването на заетост чрез развитие, подобряване и разнообразяване на туристическата инфраструктура и атракции с цел „продажба на територията”
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	1. юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел 2. читалища, регистрирани по Закона за народните читалища 3. общини 4. юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите 5. музеи, регистрирани по Закона за културното наследство и Закона за закрила и развитие на културата
Допустими дейности	Изграждане или обновяване на туристическа инфраструктура, съоръжения и/или атракции за посетителите и разработване и маркетинг на туристически продукти, в това число: 1. изграждане и/или приспособяване/обновяване на сгради и друга недвижима собственост, свързани с развитие на туризъм; 2. изграждане на туристически атракции – паркове, увеселителни и рекреационни съоръжения, еко-пътеки и др.; 3. изграждане/реставриране на центрове за изкуство, местни занаяти, архитектура и култура; 4. създаване/обновяване на изложбени площи на закрито и открито, демонстриращи местния бит, култура и традиции; 5. разработване и маркетинг на туристически услуги.
Допустими разходи	1. разходи за строително-монтажни работи; 2. закупуване и инсталиране на нови ДМА – машини, оборудване (вкл. компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция, включително разходи за осъществяване на доставката, изпитване и въвеждането в експлоатация; 3. закупуване на ДНА - софтуер, ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 4. закупуване и / или реконструкция на транспортни средства, плавателни съдове, атракционни съоръжения и инсталации, които имат пряка връзка с предвидената инвестиция; 5. инвестиции в туристическа реклама (до 20% от общите допустими разходи по проекта);

	6. обучение на персонала във връзка с дейността по проекта (посещение на специализирани курсове, специализации на персонала); 7. инвестиции в съоръжения и оборудване, свързани с опазването на околната среда и безопасните условия на труд и други необходими за покриване на нормативните изисквания за упражняване на дейността; 8. разходи за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, прединвестиционно проучване, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор (до 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта, но не повече от левовата равностойност на 25 000 евро); 9. разходи за осигуряване на публичност по проекта.
Недопустим и разходи	**Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:** 1. данък добавена стойност (ДДС), който подлежи на възстановяване; 2. разходи за изграждане на жилищни помещения и сгради, несвързани с инвестицията; 3. прехвърляне на участия в търговски дружества; 4. лизинг извън рамките на срока на изпълнение на проектите и остатъчна стойност, която не става притежание на бенефициента; 5. финансови задължения, включително лихви по заеми и лихви по лизинг; 6. банкови такси и разходи, свързани с гаранции и други подобни на тях; 7. разходи, които не са свързани с дейността на финансирания проект; 8. доставка и/или услуга, чиято стойност възлиза на сума, по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, за която няма референтни цени и/или за която кандидатът не е получил най-малко две независими и съпоставими оферти от доставчици, оригиналите от които са приложени към заявлението за кандидатстване; за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: лого на фирмата, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента; 9. частта от разходите за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, анализи, включително финансови, изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор, които са над 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта или надвишават левовата равностойност на 25 000 евро; 10. плащане в брой или в натура; 11. разходи, извършени преди датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проекта, с изключение на разходи, направени след 01.01.2007 г., свързани с подготовка на проект, оценки, прединвестиционно проучване, анализи, изготвяне на технически и / или технологичен проект, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери, свързани пряко с дейността на инвестицията; закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 12. закупуване на машини, съоръжения и оборудване втора употреба; 13. закупуване или наем на земя и сгради; 14. оперативни разходи, вкл. разходи за поддръжка (текущ ремонт), наеми, застраховка;

	15. обезщетения за отчуждаване на имоти, както и обезщетения по чл. 209 и 210 ЗУТ; 16. инвестиции за обикновена подмяна; 17. закупуване на транспортни средства, които не са пряко свързани с дейността на кандидата.
Финансови параметри и размер на безвъзмездната финансова помощ	Минималната допустима стойност на проект е левовата равностойност на 2 000 Е. За бенефициентите – общини, читалища, музеи и ЮЛНЦ – безвъзмездната финансова помощ е в размер на 100 % от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 300 000 Е. За бенефициенти - юридически лица и еднолични търговци - безвъзмездната финансова помощ е в размер на 60% от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 180 000 Е.

Мярка 2.3: Изграждане, рехабилитация и благоустрояване на места за разтоварване с всички необходими съоръжения (за електронни услуги, ледогенератори, за снабдяване с вода, с горива и др.) за акостиращите риболовни съдове.

2.3.	**Изграждане, рехабилитация и благоустрояване на места за разтоварване с всички необходими съоръжения (за електронни услуги, ледогенератори, за снабдяване с вода, с горива и др.) за акостиращите риболовни съдове.**
Описание на целите	Повишаване на капацитета, сигурността и безопасността на инфраструктурата и оборудването, свързани с осъществяването на риболовна дейност
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	1. признати браншови организации и признати организации на производителите в сектор „Рибарство“2. общини 3. юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите 4. юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел Кандидатите трябва да бъдат собственици на места за разтоварване или да имат учредено право на концесия за не по-малко от 15 години и с оставащ срок към момента на кандидатстване не по-малък от 7 години.
Допустими дейности	Изграждане, рехабилитация, благоустрояване и оборудване на места за разтоварване на акостиращите риболовни съдове.
Допустими разходи	1. разходи за строително-монтажни работи; 2. закупуване и инсталиране на нови ДМА – машини, оборудване (вкл. компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция и дейност, включително разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждането в експлоатация;

	3. разходи за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, прединвестиционно проучване, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор (до 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта, но не повече от левовата равностойност на 25 000 евро); 4. закупуване на ДНА – софтуер, ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 5. инвестиции в съоръжения, оборудване и екипировка, свързани с опазването на околната среда, безопасните условия на труд и други необходими за покриване на нормативните изисквания за упражняване на дейността; 6. разходи за осигуряване на публичност по проекта.
Недопустим и разходи	**Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:** 1. закупуване на земя и недвижими имоти; 3. данък добавена стойност (ДДС), който подлежи на възстановяване; 4. финансови задължения, вкл. лихви по заеми и лихви по лизинг; 5. разходи за изграждане на жилищни помещения и на сгради, несвързани с инвестицията; 6. оперативни разходи, вкл. разходи по поддръжка и наеми; 7. закупуване на транспортни средства, които не са пряко свързани с дейността на кандидата; 8. доставка и/или услуга, чиято стойност възлиза на сума, по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, за която кандидатът не е получил най-малко две независими и съпоставими оферти от доставчици, оригиналите от които са приложени към заявлението за кандидатстване; за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: наименование на оферента, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента; 9. банкови такси и разходи, свързани с гаранции; 10. частта от разходите за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, анализи, включително финансови, изготвяне на технически проект, които са на стойност над 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта или надвишават левовата равностойност на 25 000 евро; 11. закупуването на техника и оборудване втора употреба; 12. плащане в брой или в натура; 13. разходи, извършени преди датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проекта, с изключение на разходи, направени след 01.01.2007 г., свързани с подготовка на проект, оценки, прединвестиционно проучване, анализи, изготвяне на технически и / или технологичен проект, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери, свързани пряко с дейността на инвестицията; закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 14. лизинг извън рамките на срока на изпълнение на инвестицията и остатъчна стойност, която не става притежание на ползвателя на помощта;

	15. прехвърляне на участия в търговски дружества; 16. закупуване на съществуващи сгради и прилежаща инфраструктура; 17. инвестиции, които не са свързани с дейността на финансирания проект.
Финансови параметри и размер на безвъзмездната финансова помощ	Минималната допустима стойност на проект е левовата равностойност на 2 000 Е. За бенефициентите – признати браншови организации и признати организации на производителите в сектор „Рибарство", общини и ЮЛНЦ – безвъзмездната финансова помощ е в размер на 100 % от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 300 000 Е. За бенефициенти - юридически лица и еднолични търговци - безвъзмездната финансова помощ е в размер на 60% от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 180 000 Е.

<u>Приоритет 3:</u> Подобряване качеството и достъпа до основни услуги и създаване на алтернативи за заетост на населението в региона.

<u>Мярка 3.1:</u> Инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма

3.1.	**Инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма.**
Описание на целите	Подобряване качеството и достъпа до основни услуги
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	1. признати браншови организации и признати организации на производителите в сектор „Рибарство" 2. общини 3. юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите. 4. юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел 5. читалища, регистрирани по Закона за народните читалища 6. музеи, регистрирани по Закона за културното наследство и Закона за закрила и развитие на културата.
Допустими дейности	Изграждане, рехабилитация, благоустрояване на инфраструктура и създаване на услуги в полза на рибарската общност и туризма: 1. изграждане/обновяване на посетителски туристически центрове 2. изграждане/обновяване на центрове за социални, здравни, информационни, комуникационни и други услуги 3. изграждане и/или приспособяване/обновяване на обществени сгради и друга недвижима общинска собственост, свързани с развитие на зони за отдих и спорт

	4. изграждане на зелени площи, спортни съоръжения, детски площадки и др. 5. Изграждане/реставриране на центрове за обществени услуги – интернет-клубове, мобилни центрове, клубове по интереси и др. 6. изграждане/рехабилитация на водоснабдителна, канализационна и друга инфраструктура, свързана с благоустрояването на рибарски селища; 7. изграждане/рехабилитация на водоснабдителна, канализационна и друга инфраструктура, свързана с благоустрояването на туристически атракции.
Допустими разходи	1. разходи за строително-монтажни работи; 2. закупуване и инсталиране на нови ДМА - машини, оборудване (вкл. компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция и дейност, включително разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждането в експлоатация; 3. закупуване на ДНА - софтуер, ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 4. разходи за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, прединвестиционно проучване, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор (до 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта, но не повече от левовата равностойност на 25 000 евро); 5. разходи за квалификация и преквалификация на заети в сектор рибарство лица; 6. разходи за осигуряване на публичност по проекта.
Недопустими разходи	**Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:** 1. закупуване на земя и недвижими имоти; 2. инвестиции, които не са свързани с дейността на финансирания проект; 3. данък добавена стойност (ДДС), който подлежи на възстановяване; 4. финансови задължения, вкл. лихви по заеми и лихви по лизинг; 5. разходи за изграждане на жилищни помещения и на сгради, несвързани с инвестицията; 6. оперативни разходи, вкл. разходи по поддръжка и наеми; 7. закупуване на транспортни средства, които не са пряко свързани с дейността на кандидата; 8. доставка и/или услуга, чиято стойност възлиза на сума, по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, за която кандидатът не е получил най-малко две независими и съпоставими оферти от доставчици, оригиналите от които са приложени към заявлението за кандидатстване; за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: наименование на оферента, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента; 9. банкови такси и разходи, свързани с гаранции; 10. частта от разходите за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, анализи, включително финансови, изготвяне на технически и/или технологичен проект,

	разходи за независим строителен и авторски надзор, които са над 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта или надвишават левовата равностойност на 25 000 евро; 11. закупуването на техника и оборудване втора употреба; 12. плащане в брой или в натура; 13. разходи, извършени преди датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проекта, с изключение на разходи, направени след 01.01.2007 г., свързани с подготовка на проект, оценки, прединвестиционно проучване, анализи, изготвяне на технически и / или технологичен проект, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери, свързани пряко с дейността на инвестицията; закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 14. лизинг извън рамките на срока на изпълнение на инвестицията и остатъчна стойност, която не става притежание на ползвателя на помощта; 15. прехвърляне на участия в търговски дружества.
Финансови параметри и размер на безвъзмездната финансова помощ	Минималната допустима стойност на проект е левовата равностойност на 2 000 Е. За бенефициентите – признати браншови организации и признати организации на производителите в сектор „Рибарство“, общини, читалища, музеи и ЮЛНЦ – безвъзмездната финансова помощ е в размер на 100 % от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 300 000 Е. За бенефициенти - юридически лица и еднолични търговци - безвъзмездната финансова помощ е в размер на 60% от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 180 000 Е.

<u>Мярка 3.2:</u> Създаване на допълнителна заетост извън сектор рибарство

3.2.	**Създаване на допълнителна заетост извън сектор рибарство.**
Описание на целите	Създаване на алтернативи за заетост на населението в региона
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	1. признати браншови организации и признати организации на производителите в сектор „Рибарство”; 2. читалища, регистрирани по Закона за народните читалища; 3. юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите; 4. юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите“; 5. общини.
Допустими дейности	1. Инвестиции с цел създаване на допълнителна заетост за заети в сектор рибарство лица

	Задължителен резултат от дейността е създаване на работни места за допълнителна заетост извън сектор рибарство. 2. Квалификация и преквалификация на заети в сектор рибарство лица Задължителен резултат от дейността е обучените лица от сектор „Рибарство“ да придобият допълнителна квалификация от лицензирана обучаваща организация.
Допустими разходи	1. разходи за строително-монтажни работи; 2. закупуване и инсталиране на нови ДМА - машини, оборудване (вкл. компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция и дейност, включително разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждането в експлоатация; 3. закупуване на ДНА - софтуер, ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 4. разходи за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки, прединвестиционно проучване, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор (до 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта, но не повече от левовата равностойност на 25 000 евро); 5. разходи за квалификация и преквалификация на заети в сектор рибарство лица; 6. разходи за осигуряване на публичност по проекта.
Недопустими разходи	**Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:** 1. закупуване на земя и недвижими имоти; 2. инвестиции, които не са свързани с дейността на финансирания проект; 3. данък добавена стойност (ДДС), който подлежи на възстановяване; 4. финансови задължения, вкл. лихви по заеми и лихви по лизинг; 5. разходи за изграждане на жилищни помещения и на сгради, несвързани с инвестицията; 6. оперативни разходи, вкл. разходи по поддръжка и наеми; 7. закупуване на транспортни средства, които не са пряко свързани с дейността на кандидата; 8. доставка и/или услуга, чиято стойност възлиза на сума, по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, за която кандидатът не е получил най-малко две независими и съпоставими оферти от доставчици, оригиналите от които са приложени към заявлението за кандидатстване; за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: наименование на оферента, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента; 9. банкови такси и разходи, свързани с гаранции; 10. частта от разходите за подготовка на проекта, инженерни проучвания, оценки,

	анализи, включително финансови, изготвяне на технически и/или технологичен проект, разходи за независим строителен и авторски надзор, които са над 5 на сто от общата стойност на допустимите разходи по проекта или надвишават левовата равностойност на 25 000 евро; 11. закупуването на техника и оборудване втора употреба; 12. плащане в брой или в натура; 13. разходи, извършени преди датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проекта, с изключение на разходи, направени след 01.01.2007 г., свързани с подготовка на проект, оценки, прединвестиционно проучване, анализи, изготвяне на технически и / или технологичен проект, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери, свързани пряко с дейността на инвестицията; закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 14. лизинг извън рамките на срока на изпълнение на инвестицията и остатъчна стойност, която не става притежание на ползвателя на помощта; 15. прехвърляне на участия в търговски дружества.
Финансови параметри и размер на безвъзмездната финансова помощ	Минималната допустима стойност на проект е левовата равностойност на 2 000 Е. За бенефициентите – признати браншови организации и признати организации на производителите в сектор „Рибарство”, ЮЛНЦ, читалища и общини – безвъзмездната финансова помощ е в размер на 100 % от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 60 000 Е. За бенефициенти - юридически лица и еднолични търговци - безвъзмездната финансова помощ е в размер на 60% от одобрените и реално извършени разходи, но не повече от левовата равностойност на 36 000 Е.

Придобиване на умения и улесняване подготовката и изпълнението на местната стратегия за развитие

Мярка 4.1: Изпълнение на местната стратегия за развитие

4.1.	**Изпълнение на местната стратегия за развитие**
Описание на целите	Административни разходи (управление на МИРГ)
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	1. МИРГ
Допустими дейности	Управление на дейността на МИРГ
Допустими разходи	1. заплата за управителя на всяка МИРГ в размер до 10 минимални работни заплати на месец за страната, заплата на координатора на всяка МИРГ в размер до 8 минимални работни заплати за страната на месец, заплата на техническия сътрудник на всяка МИРГ в размер до 6 минимални работни заплати за страната на месец, както и хонорари за външни експерти, наети от МИРГ, които не могат да надвишават сумата от 200 лева на ден;

	2. заплащания за допълнителен персонал/членове на екип на МИРГ, който може да е нает на половин работен ден, или при необходимост - експертна намеса само в определен брой работни дни; 3. разходи за наем на офиси на МИРГ; 4. разходи за наеми и/или закупуване на нова офис-техника, друга техника и/или оборудване, необходими за осъществяване и управление на дейностите на МИРГ; 5. разходи за закупуване на офис-консумативи и канцеларски материали; 6. разходи за закупуване на лек автомобил под 150 к. с. и с до 5+1 места; 7. разходи за организиране на срещи на органите на МИРГ; 8. разходи за комуникация (телефони, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги), транспорт, отопление, ток, вода, необходими за реализиране и прилагане на местната стратегия за развитие и за извършване на дейността на МИРГ; 9. разходи за преводачески услуги; 10. организационни разходи за провежданите семинари и обучения, работни и партньорски срещи, наем на зали и оборудване, подготовка и разпространение на информационни материали и други дейности по популяризиране на МИРГ; 11. разходи за нощувки и дневни, предвидени в бюджета и изчислени съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с ПМС № 72 от 1986 г.; 12. разходи за участия в изложения, конференции, срещи, обучения, както и разходи за участия в мероприятия на Националната рибарска мрежа, мероприятия на ФАРНЕТ "Европейска общностна мрежа на Местните инициативни рибарски групи", международни семинари и срещи за обмен на опит, при условие че същите не са финансирани по реда на мярка 4.1.Б. "Помощ за осъществяване на съвместни дейности" от Приоритетна ос № 4 "Устойчиво развитие на рибарските области" от ОПРСР; 13. разходи, свързани с подготовката на бъдещи съвместни дейности между две или повече МИРГ (срещи между МИРГ за обмен на опит и/или информация, участие след покана в семинари/конференции/кръгли маси, които са организирани от една МИРГ, която е поканила за участие друга/други МИРГ и т.н.), при условие че същите не са финансирани по реда на мярка 4.1.Б. "Помощ за осъществяване на съвместни дейности" от Приоритетна ос № 4 "Устойчиво развитие на рибарските области" от ОПРСР.
Недопустими разходи	Не се предоставя финансова помощ за следните дейности: 1. закупуване на техника или оборудване втора употреба; 2. разходи за застраховки на дълготрайни материални активи (ДМА); 3. разходи за осигурителни вноски и застраховки на персонала, които не са задължителни с нормативен акт; 4. дарения; 5. банкови такси за сметки, обслужващи финансови средства от друг източник; 6. закупуване на земя и недвижими имоти; 7. разходи за закупуване на повече от едно МПС; 8. закупуване на инфраструктура за обучение, която възлиза на повече от 10 на сто от общите

	допустими разходи по даден проект; 9. данък добавена стойност (ДДС), подлежащ на възстановяване съгласно разпоредбите на ЗДДС; 10. мита, други данъци и такси; 11. лихви по кредити и неустойки и лихви по лизинг; 12. разходи за закупуване на активи на лизинг, дължим извън периода на действие на местната стратегия за развитие и с остатъчна стойност, когато МИРГ не придобива собственост върху актива; 13. разходи за амортизации; 14. разходи за дейности, които се финансират по други програми и/или проекти; 15. разходи за командировки в страната на персонала на МИРГ, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната; 16. разходи за командировки в чужбина на персонала на МИРГ, надвишаващи определените в Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина; 17. плащания в натура.
Финансови параметри за проектите (мин.и макс. размер)	Текущите разходи на МИРГ не може да надхвърлят 10 на сто от бюджета на местната стратегия за развитие на МИРГ
Размера на финансовата помощ (в %)	Финансовата помощ е в размер на 100 %.

<u>Мярка 4.2:</u> Дейности за изграждане на публично-частно партньорство и разработване на Стратегия

4.2.	**Дейности за изграждане на публично-частно партньорство и разработване на Стратегия.**
Описание на целите	Изграждане на публично-частно партньорство на територията на РО и разработване на Стратегия
Обхват на мярката	Цялата територия на МИРГ
Допустими кандидати	Водещ партньор на МИРГ
Допустими дейности	Експертна помощ за: 1. изработване на местните стратегии за развитие; 2. организиране на информационни семинари, кампании и срещи за изпълнението и прилагането на Приоритетна ос № 4 "Устойчиво развитие на рибарските области" от ОПРСР; 3. сформиране на кръгли маси и фокус групи относно основните проблеми и потенциала за развитие на МИРГ;

	4. информиране на местното население в МИРГ относно цялостния процес - от създаването на групата до разработването и прилагането на местната стратегия за развитие на МИРГ; 5. попълване на заявление за признаване на МИРГ; 6. други дейности, определени от ИАРА и възникнали вследствие допълнителни нужди на потенциалните МИРГ в процеса на етапа на изграждане на капацитет.
Допустими разходи	1 Разходи за Експертна помощ – дневно възнаграждение.
Недопустими разходи	Всички разходи извън дневно възнаграждение
Финансови параметри за проектите (мин.и макс. размер)	Финансовата помощ е в размер до 100 на сто от размера на одобрените и реално извършени разходи по дейностите. Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ за изработване на местните стратегии за развитие е левовата равностойност на 500 евро на ден за не повече от 40 работни дни. Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ за останалите дейностите е левовата равностойност на 200 евро на ден за не повече от 60 работни дни.
Размера на финансовата помощ (в %)	Финансовата помощ е в размер на 100 %.

4.Финансови ресурси и тяхното разпределение.

При формирането на бюджета и разпределението на средствата по Приоритети и по Мерки са взети предвид следните обстоятелства:

- Определените по време на разработването на стратегията приоритети за РО
- Идентифицираните конкретни потребности
- Степента на проектна готовност и нагласите сред общността по отношение реализацията на проекти
- Финансовите възможности на икономическите субекти и достъп до кредитен ресурс
- Капацитет на потенциалните бенефициенти

Общият публичен принос от ОПРСР 2007-2013 г. за реализацията на МСР на "Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево" е **3 589 850,00 евро.** Те са разпределени по съответните Приоритети и Мерки, както следва:

Код на мярката	Име на мярката	общ публичен принос за 2012 г.	общ публичен принос за 2013 г.	общ публичен принос за 2014	общо за периода на стратегията	
		евро	евро	евро	евро	%
Приоритет 1: Повишаване продуктивността и конкурентноспособността на сектор рибарство, чрез създаване на добавена стойност към продуктите на рибарството		**0**	**50 000**	**290 000**	**340 000**	**9.47 %**
1.1.	Създаване на добавена стойност към продуктите на рибарството	0	0	240 000	240 000	6.69 %
1.2.	Поддържане на производствения сектор за аквакултури чрез развитие на маркетингова стратегия и реклама	0	50 000	50 000	100 000	2,79%
1.3.	Партньорство между научно-изследователските институти, администрацията и организациите на производителите и разработка на съвместни иновативни проекти.	0	0	0	0	0 %
Приоритет 2: Опазване на околната среда, устойчиво използване на рибните и природните ресурси, съхраняване и развиване на националното природно и архитектурно наследство		**0**	**1 550 000**	**420 000**	**1 970 000**	**54.88 %**
2.1	Въвеждане на НАССР система, Добри производствени практики, системи за контрол на качеството, безопасните условия на труд,	0	0	120 000	120 000	3.34 %

	опазването на околната среда и водите и др					
2.2	Развитие на туристически атракции	0	1 250 000	0	1 250 000	34.82 %
2.3	Изграждане, рехабилитация и благоустрояване на места за разтоварване с всички необходими съоръжения (за електронни услуги, ледогенератори, за снабдяване с вода, с горива и др.) за акостиращите риболовни съдове.	0	300 000	300 000	600 000	16.71 %
Приоритет 3: Подобряване качеството и достъпа до основни услуги и създаване на алтернативи за заетост на населението в региона		**0**	**680 000**	**240 800**	**920 800**	**25.65 %**
3.1	Инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма	0	680 000	220 000	900 000	25.07 %
3.2	Създаване на допълнителна заетост извън сектор рибарство	0	0	20 800	20 800	0.58 %
Придобиване на умения и улесняване подготовката и изпълнението на местната стратегия за развитие		**359 050**	**0**	**0**	**359 050**	**10,00%**
4.1.	Изпълнение на местната стратегия за развитие	335 250	0	0	335 250	9,34%
4.2.	Дейности за изграждане на публично-частно партньорство и разработване на Стратегия	23 800	0	0	23 800	0,66%
ОБЩО ЗА ЦЯЛАТА СТРАТЕГИЯ:		**359 050**	**2 280 000**	**950 800**	**3 589 850**	**100%**

При разпределянето на средствата по години са отчетени следните особености:

- Отчитане на изпълнението на МСР към настоящият момент
- Капацитет на потенциалните бенефициенти по отношение усвояване на средства от донорски програми
- Необходимата степен на проектна готовност за различните мерки
- Необходимото време за изготвяне на документацията за подбор на проекти и критериите за класиране, както и времето за информиране на потенциалните бенефициенти
- Необходимото време за подготовка, оценка, класиране и изпълнение на проекти

В следващата таблица са дадени **прогнозните стойности на одобрените и договорирани проекти** за периода 2012-2014 г.

Година	2012	2013	2014
Стойност на проектите, евро	**359 050**	**2 280 000**	**950 800**

В стойността на проектите е включен и очаквания дял съфинансиране от частния сектор.

5. Процедури за изпълнение на стратегията (роли и отговорности на отделните органи на МИРГ и техните партньори, процедури и др.)

5.1. Общи правила за изпълнение на Стратегията

Прилагането на МСР включва изпълнението на множество процедури. Решенията за стартиране на процедури по изпълнение на МСР се вземат от Управителя и/или УС, съгласно правомощията му определени от Устава на Сдружението. В процесът на работа могат да се прилагат **следните стандартни процедури:**

- Процедура за приемане, регистриране на заявления за кандидатстване;
- Процедура за създаване и поддържане на база данни за постъпилите проекти по МСР;
- Процедура за оценка на административното съответствие и допустимост на кандидати, дейности и разходи;
- Процедура за приоритизация и класиране на проектите;
- Процедура за изпращане на проектите за проверка в ИАРА;
- Процедура за информиране на кандидатите за одобрение или отхвърляне на проекта;
- Процедура за сключване на договори с одобрените кандидати и промени в договорите;
- Процедура за изготвяне на годишен доклад за отчитане изпълнението на МСР;
- Процедура за използване на административните разходи на МИГ и средствата за придобиване на умения и придобиване на обществена активност;

- Откриване процедура за обновяване на Стратегията;
- Други процедури, свързани с отчитането и прилагането на МСР, разработвани при необходимост.

Екипът на МИРГ ще разработва и представя за одобрение пред УС **следните стандартни формуляри и документи:**

- **Индикативна годишна работна програма** за подготовка и финансиране на проекти
- Покана за набиране на проекти
- Контролни листи за проверка за административно съответствие и допустимост на проектите
- Предложение за подпомагане
- Формуляр за приоритизация на проектите
- Списък на класираните проекти
- Уведомление за класиране
- Списък на консултантите към МИРГ

5.1.1.Подготовка на проекти за изпълнение на Стратегията

МИРГ активно ще работи за информиране, консултиране и подготовка на проекти за потенциалните кандидати от РО.

До 31 януари на всяка календарна година МИРГ ще обявява **Индикативна годишна работна програма за подготовка и финансиране на проекти**.

Индикативна годишна работна програма за подготовка и финансиране на проекти ще съдържа информация относно:

1. Приоритетните области и мерките, по които през текущата година ще се финансират конкретни проекти и дейности
2. Индикативен размер на финансовата помощ по всеки приоритет и мярка
3. Индикативни срокове за приемане на проектни предложения
4. Допустими бенефициенти на финансовата помощ
5. Координати за връзка с МИРГ и консултантите по подготовка на проекти
6. Информация и лого на финансиращата институция

На интернет-страницата на МИРГ ще бъдат публикувани общите правила за финансиране на проекти, допустимите бенефициенти по програмата, както и документи за кандидатстване по отделните мерки.

Към МИРГ ще бъдат привлечени консултанти в различни области за изпълнение на мерки от ОПРСР и МСР на региона. **Списък на консултантите ще бъде публикуван също на уеб-страницата** и ще бъде изложен на видно място в офиса на МИРГ.

5.1.2.Начин за кандидатстване

Приемането на проектопредложения за финансиране в изпълнение на Местната стратегия за развитие на региона ще става чрез обявяване на **Покана за набиране на проекти**, която ще се публикува в **регионален ежедневник, в общините от територията на МИРГ, както и на информационното табло и интернет-страницата на МИРГ.** Предвижда се да се обявяват една до две покани годишно. След публикуването на поканите, минималният срок за подаване на проекти ще бъде 45 календарни дни. Допустимо е прилагането на едностепенна и двустепенна схема на кандидатстване, като двустепенната ще се прилага в случаите, когато се предполагат множество потенциални кандидати и разнородни допустими дейности по проектите. При двустепенна схема на кандидатстване, срокът за одобрение на Идейните проекти ще бъде минимум 20 календарни дни.

Поканата за набиране на проекти ще съдържа:

- ✓ Информация и лого на финансиращата институция
- ✓ Мярката, по която ще се финансират конкретни проекти и дейности
- ✓ Допустимите дейности по проекто-предложенията
- ✓ Допустими разходи
- ✓ Териториалния обхват за реализиране на конкретните проекти и дейности
- ✓ Допустими бенефициенти на финансовата помощ
- ✓ Общ размер за финансовата помощ по конкретната мярка
- ✓ Срок и място за приемане на проектни предложения
- ✓ Адрес, на който може да бъдат намерени или получени документите за кандидатстване
- ✓ Финансови параметри и размер на максимално допустимата безвъзмездна финансова помощ.

5.2.Специфични правила за изпълнение на Стратегията

5.2.1.Избор на проекти

Проекто-предложенията ще се приемат до изтичането на указания в Поканата за набиране на проекти краен срок.

Ще бъдат разработвани Правила за оценка (процедури, насоки за кандидатстване, контролни листи, формуляри на документи) и ще бъдат одобрени от УС на МИРГ предварително - преди публикуване на Поканата за набиране на проекти.

Комисията за избор на проекти /Управителя, Координатора и Техническия сътрудник на МИРГ, съгл. чл. 27, ал.1 от Наредба №15/ ще извършва **Проверка за административно съответствие** и **допустимост на проектите.** Комисията за избор на проекти завършва проверката на проектните предложения с **Предложение за подпомагане,** което ще се представя пред Колективният върховен орган на МИРГ или упълномощен от него орган за приоритизация по стандартен формулар. Класирането на проектите се извършва съгласно получените точки от приоритизацията, като проектите под определения минимален праг точки ще се отхвърлят, а останалите ще се одобряват. При възникване на казуси и проблеми, МИРГ може да потърси външна експертна

помощ и/или да се консултира с ИАРА. Одобрените проектни предложения, за които има налични средства от бюджета на мярката ще бъдат предоставени в ИАРА за извършване на процедурна проверка. В списъка се включват само проекти, преминали с положителна оценка на административното съответствие.

Колективният върховен орган извършва приоритизацията и взема **Решение за класиране на проектните предложения.**

5.2.2.Уведомяване и сключване на договор

Всички кандидати в процедурата за набиране на проекти ще бъдат писмено информирани за одобрение или отхвърляне на проекта. За тази цел ще бъде изготвена стандартна бланка **Уведомление за класиране**. Класираните и изпратени в ИАРА проекти се оценяват от Управляващият орган съгл. чл. 36, ал. 6 от Наредба 15. След приключване на процедурните проверки, ИАРА ще уведоми кандидатите като при положителен резултат с писмото те ще бъдат поканени в определен срок да представят съпътстващи документи и да подпишат **Договор за финансово подпомагане.**

5.2.3.Изпълнение на проектите

Класираните за финансово подпомагане проекти ще се изпълняват от Бенефициентите. При необходимост или по тяхно желание, екипът на МИРГ ще оказват помощ на бенефициента при подготовката на заявки за плащане до регионалните разплащателни агенции на Разплащателната агенция (РРА - РА).

5.2.4.Наблюдение изпълнението на проектите

МИРГ ще създаде и поддържа **база данни за постъпилите проекти по Местната Стратегия за развитие, тяхното състояние и движение.**

Ще се наблюдава спазването на изискванията относно дейностите за информираност и публичност, произход и обозначение на закупените по проектите дълготрайни активи и др. При констатиране на нередности и/или риск за изпълнението на проекта, на Бенефициента ще бъде предоставяна помощ, под формата на методически указания, правна или техническа консултация от екипа на МИРГ и др.

При необходимост, установена въз основа на мотивирано становище на МИРГ или по обосновано искане на бенефициента, срокът на Договора за финансово подпомагане ще бъде удължаван.

6. Допълняемост и демаркация на местната стратегия за развитие в контекста на общата политика на развитие на областта

6.1. Равенство между половете и липса на дискриминация

Направените анкетни и статистически проучвания за съотношението между половете на територията на **“Местна инициативна рибарска група Приморско - Созопол - Царево”** показват, че между мъжете и жените съотношението е приблизително 50/50. Това е важна предпоставка за равенство в социално-икономическия живот на територията. Тази тенденция показва устойчивост за периода 2003 – 2008 г. Проучването показва, че жените работят основно в сферата на туризма, социалните заведения и в общинските администрации, а мъжете работят основно в горския сектор, риболова, строителството и незначителната част се занимават със земеделие. Нашите наблюдения показват, че на територията на **“Местна инициативна**

рибарска група Приморско – Созопол - Царево” няма дискриминация между двата пола.

Участието на всички групи от населението на територията на **“Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево”** се гарантира чрез дейностите по консултиране, информиране и представяне в процеса на разработване и впоследствие на прилагане на МСР. Представители на всички местни общности бяха поканени и участваха активно в подготвителния процес на разработване на МСР. При прилагането на Стратегията ще бъдат положени специални усилия, за да се осигури информираност и подпомагане на потенциалните бенефициенти по начин, който да гарантира достъпа и насърчи участието на представителите на всички групи от населението на територията на **“Местна инициативна рибарска група Приморско – Созопол - Царево”**, създавайки условия за превенция на дискриминацията. Бъдещият екип по прилагане на Стратегията ще работи усилено за мотивиране и подпомагане на потенциални бенефициенти от слаби социални групи – етнически малцинства, младежи, трайно безработни, млади семейства с малки деца, пенсионери, хора с двигателни недостатъци, икономически неактивни лица и др.

6.2. Устойчиво развитие и опазване на околната среда

Устойчивото екологично развитие на територията общините Созопол, Царево и Приморско е важен приоритет за местното население. Това се дължи на големите надежди, които се залагат в развитието на екологични форми на туризъм. Също така обработваемите земи, ливадите и пасищата повече от 20 години не се стопанисват по интензивни технологии и на практика не се прилагат никакви форми на торене и използване на пестициди. Районът на Странджа планина е най-обширният широколистен горски масив в България, където липсват каквито и да са промишлени източници на замърсяване. Това го определя като един от най-чистите райони. Тук е разположен най-големият природен парк в страната - Странджа, първият обявен в България резерват – Силкосия, тук се срещат и много на брой редки и защитени представители на флората и фауната.

Чрез Стратегията за местно развитие на **“Местна инициативна рибарска група Приморско-Созопол- Царево”** също се предвиждат дейности за опазване на околната среда и нейното устойчиво развитие преди всичко чрез въвеждане на системи за управление на качеството и добри производствени практики, както и мерки за опазване на околната среда, чрез изграждане на необходимата инфраструктура (Приоритет 1, Мярка 1.1, Приоритет 2, Мярка 2.1 и Мярка 2.3; Приоритет 3, Мярка 3.1). Това ще даде възможност за съхраняване на територията в нейното естествено състояние и ще гарантира устойчивото й развитие.

6.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността

Направеният анализ на условията за развитие на бизнеса на територията на **“Местна инициативна рибарска група Приморско-Созопол-Царево”** показва големи възможности за насърчаване на заетостта чрез алтернативни форми на трудова дейност извън сектор рибарство.

Целите, подцелите и приоритетите на МСР, респективно планираните интервенции, са директно насочени към насърчаване на заетостта и конкурентоспособността на територията на **“Местна инициативна рибарска група**

Приморско - Созопол - Царево”. Дейностите по изпълнение на отделните мерки ще допринесат както за осигуряване на увеличена временна и трайна заетост сред местното население, така и за повишаване на възможностите за заетост сред местните хора чрез предвидените възможности за изграждане на капацитет и квалификация. Дейностите, свързани с обучение за повишаване на знанията, уменията и опита на работната сила по линия на Мярка 3.2 ще допринесе за насърчаване на допълнителна заетост и преодоляване на сезонната зависимост от риболова. Чрез Мерки 1.1, 2.2 и 3.2 ще се подкрепят дейности, които пряко водят до създаването на нови работни места и/или повишаване на конкурентоспособността на микро предприятията на територията.

6.4. Съответствие с програмите на структурните фондове

Изпълнението на дейностите, предвидени за постигане на поставената основна цел и приоритети на Стратегията за местно развитие на територията на МИРГ **Созопол, Приморско, Царево** ще допринесе за допълване на целите, поставени в оперативните програми и структурните фондове на ЕС и съобразяването им със специфичните особености на региона. Това са дейности, свързани преди всичко с развитието на малки обекти от техническата и социалната инфраструктура, туристическите дейности, услугите, рекламата и допълнителната трудова заетост на работещите в сектор рибарство. По този начин се допълват дейности, които не могат да се реализират чрез стратигическите фондове на ЕС. Със МСР на територията общините Созопол, Царево и Приморско се отчитат трите основни типа от предизвикателства от ОПРСР: икономически, социални и екологични. Тези дейности се покриват с приетите мерки по Приоритети 1,2 и 3 които са в основата на инвестиционната програма на МСР.

Основната цел на ОП “Регионално развитие”, финанирана чрез Европейския фонд за регионално развитие – „Подобряване качеството на живот и работната среда с по-добър достъп до основни услуги и нови възможности за повишаване на регионалната конкурентоспособност и устойчиво развитие“ се припокрива и допълва от основната цел на МСР на МИРГ **Созопол, Приморско, Царево**. Предвидената в Стратегията интервенция по Мерки 2.2 и 3.1 ще осъществи принос към изпълнението на специфичната цел на приоритетна Ос 3 „Развитие на туризма“ на ОПРР.

Приоритети 2 и 3 на Стратегията и планираните дейности по Мерки 2.1 и 3.1 съответстват на главната стратегическа цел на ОП „Околна среда” – „Подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда и развитие на екологичната инфраструктура“, както и на третата специфична цел – „Опазване на биоразнообразието и защита на природата“.

Приоритет 3 на МСР съответства и допълва целите на ОП „Развитие на човешките ресурси”, финансирана чрез Европейския социален фонд - да се подобри качеството на живот чрез подобряване на човешкия капитал, постигане на високи нива на заетост, повишаване на производителността, достъп до качествено образование, учене през целия живот и засилване на социалното включване.

6.5. Допълняемост със Стратегията за местно развитие на Местна инициативна група Странджа, разработена в съответствие с изискванията на Приоритетна ос №4 - ЛИДЕР на ПРСР 2007 - 2013 г.

МИГ Странджа включва цялата територия на общините Малко Търново, Царево и Приморско. Територията на общини Царево и Приморско е включена и в обхвата на РО Созопол, Приморско, Царево. Основната цел на Стратегията за местно развитие за територията на МИГ Странджа се покрива изцяло с основната цел на Стратегията за

развитие на МИРГ. Основната цел на настоящата Стратегия е **да създаде стабилна основа за устойчиво развитие и подобряването на качеството на живота в рибарска област Созопол, Приморско, Царево,** а Стратегията на МИГ Странджа цели **„Повишаване качеството на живот на местните хора чрез устойчиво икономическо развитие базирано на природните дадености и културно-историческия потенциал на територията, подобряване на социалната и културна инфраструктура, съхраняване на природните ресурси и културните традиции."**

И двете Стратегии имат по три основни Приоритета за развитие на областите, като те също се припокриват в голяма степен. Основа на стабилното развитие на областите е повишената конкурентноспособност, по-добрата жизнена среда и съхраняване и развиване на националното природно и архитектурно наследство, устойчивото потребление на ресурсите и опазване на околната среда.

6.6. Допълняемост и обвързаност на Стратегията с други програмни документи на национално и регионално ниво

Разработената Стратегия е съобразена с целите, поставени от други планове и стратегически документи, разработвани на национално, регионално и местно равнище, както и разработки и програми за територията на трите общини. В тази връзка са взети под внимание:

- **Национална Стратегическа Референтна Рамка 2007 – 2013 г.**

Стратегическата цел на МСР на МИРГ допринася за изпълнение на стратегическите цели на Националната стратегическа референтна рамка 2007-2013. Тя е обвързана и допринася за изпълнението на Цел 1 на НСРР „Повишаване на конкурентоспособността на икономиката с цел висок и устойчив растеж", както и за постигане на Цел 2 на НСРР „Развитие на човешкия капитал за постигане на по-високи равнища на заетост, доходи и социална интеграция".

- **Областна стратегия за развитие на област Бургас за периода (ОСРОБ) 2005 - 2015 г.**

Стратегическата цел, приоритетите и цялостната стратегическата рамка на МСР на МИРГ са обвързани с визията, главната цел, трите стратегически цели и приоритетите на ОСРОБ 2005 – 2015 г., като са конкретизирани за условията на трите общини Созопол, Царево и Приморско.

При разработката на Стратегията на МИРГ специално внимание е отделено на приоритет 5 на областната стратегия: развитие на селските райони, горското стопанство, рибарство и аквакултури.

- **Стратегия за развитие на Община Созопол 2007 – 2013 г.**

Стратегията за местно развитие за територията на МИРГ отчита и доразвива заложените цели, приоритети и мерки за изпълнение в приетите стратегически документи на трите общини на територията. Така например поставената цел в МСР идеално допълва Стратегическа цел 1 от Плана за развитие на Община Созопол 2007 – 2013 г.: „Община Созопол – водеща туристическа дестинация на южното Черноморие, просперираща зона на стабилна икономика, базирана върху устойчив туризъм, плодородни земи, морето и уникалната атрактивност на крайбрежието си, зона, осигуряваща сигурност, богата духовност, съхранена околна среда и достойнажизнена кариера за своите обитатели".

- **Програма за управление на община Царево за периода 2007 – 2011 г.;**

Стратегическата цел на МСР намира отражение в стратегическите цели за развитие на община Царево от Програмата за управление за периода 2007 – 2011 г., а именно:

1. Постигане устойчиво икономическо развитие при щадящо използване на местните ресурси;
2. Осигуряване качество на живот, съответстващо на стандартите на Европейския съюз.

- **Общински план за развитие на община Приморско 2007 – 2013 г.;**

Главната цел от Общинския план за развитие на община Приморско „Постигане на устойчиво и балансирано развитие на общината, чрез стабилно повишаване на производителността на труда във всички сектори на икономиката и управлението с акцент върху туризма, рационалното използване на наличния ресурсен потенциал и значимо подобряване качеството на жизнената среда и живота на хората", както и поставените стратегически цели рефлектират в поставената цел в МСР за територията на МИРГ.

7. Процедури и изисквания за мониторинг и докладване

7.1.Рамката за мониторинг и оценка, в т. ч. въпроси, на които да отговаря оценката, индикатори за мониторинг и оценка, основни показатели, нива, които се преследват

МИРГ наблюдава и контролира качеството на изпълнението на Стратегията за местно развитие, като извършва мониторинг с помощта на финансови индикатори, изходни индикатори и индикатори за резултат, а при възможност и индикатори за въздействие. Всяка МИРГ трябва да предвиди възможност за проследяването на следните финансови индикатори:

- брой и стойност на подадените заявления,
- брой и стойност на одобрените заявления,
- брой и стойност на сключените договори,
- брой и стойност на подадените искания за плащане,
- брой и стойност на одобрените искания за плащане,
- брой и стойност на успешно приключилите проекти.

Рамката за мониторинг и оценка обхваща системите за управление и контрол, наблюдение и оценка, осигуряване на информация и публичност и прилагането на принципа за партньорство на всички етапи на изпълнение на настоящата МСР.

В процеса на реализация на стратегията ще се спазват принципите на отговорно и добро управление, ефективен финансов контрол, разделение на правомощията при осъществяване на управленските функции, предотвратяване и корекция на грешки и пропуски.

Процедурите за мониторинг са следните:

- Ежегодно от упълномощения орган по Устава на Сдружението се извършва преглед на постигнатия напредък, по приетите количествени и качествени индикатори, и докладва състоянието и възможните мерки;
- Обсъждат се резултатите и степента на достигане на целите и приоритетите, изготвя се отчет за постигнатите резултати;
- Ежегодно изготвя доклад за изпълнението на Стратегията, който се разглежда и приема на Общо събрание на МИРГ.

Методи за мониторинг:

Напредъкът, ефикасността и ефективността на изпълнение на годишните планове и включените в тях мерки по отношение на поставените цели се оценява на базата на количествените и качествени индикатори, заложени във всяка мярка съгласно таблиците по-долу.

В годишния доклад ще се направи обобщение на оценките по общи параметри и критерии, както следва:

- Ефективност;
- Ефикасност;
- Степен на въздействие върху местните общности;
- Устойчивост;

Това ще послужи като база за отчитане на напредъка и на евентуални корекции в разпределението на бюджета на МСР.

Функциите по стратегическото управление и наблюдение на дейността към МИРГ ще се изпълняват от УС на организацията. Функциите на оперативно ниво ще се изпълняват от Управителя и назначения екип. Техническият сътрудник ще изпълнява функциите на секретариат и ще координира дейностите между УС и Екипа на МИРГ. Аналитичните задачи по направления ще се изпълняват от следните експерти:

- Оценка и наблюдение на дейности по МСР – Координатор/ Управляващ орган
- Оценка и наблюдение на дейности по мониторинг и контрол на изпълнението на проекти – Външен експерт/ Управляващ орган
- Методическа помощ - Външен експерт/ Управляващ орган

ИНДИКАТОРИ

ИНДИКАТОРИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЯЛОСТНОТО ПРИЛАГАНЕ НА МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по МСР	Брой	35	База данни на МИРГ
	Брой подадени заявления за подпомагане	Брой	40	База данни на МИРГ

	Стойност на подадените заявления (Публ. принос)	Евро	3 230 800	База данни на МИРГ
	Брой на одобрените заявления	Брой	35	Протоколи от заседания на комисията за избор, база данни на МИРГ
	Стойност на одобрените заявления (Публ. принос)	Евро	3 230 800	Протоколи от заседания на комисията за избор, база даннина МИРГ
	Брой на сключените договори	Брой	35	База данни на МИРГ
	Стойност на сключените договори (Публ. принос)	Евро	3 230 800	База данни на МИРГ
	Брой на подадените искания за плащане	Брой	55	База данни на МИРГ
	Одобрени искания за плащане	% от общо подадените	100%	База данни на МИРГ
	Стойност на одобрените искания за плащане (Публ. принос)	Евро	3 230 800	База данни на МИРГ
	Успешно приключили проекти	Брой	35	База данни на МИРГ
	Стойност на успешно приключилите проекти (Публ. принос)	Евро	3 230 800	База данни на МИРГ
	Постъпили заявления за подпомагане от млади хора (до 40 г.)	% от подадените заявления	20 %	База данни на МИРГ
	Постъпили заявления за подпомагане от жени	% от подадените заявления	10 %	База данни на МИРГ
	Проектни предложения, консултирани от МИРГ (консултации, организирани или осъществени от МИРГ)	Брой	70	Отчети на МИРГ
Резултат	Създадени работни	Брой	35	Справки в общините, АЗ,

	места			Бюра по труда, Годишен отчетен доклад на МИРГ
	Участници, завършили успешно обучение	Брой	10	База данни на МИРГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Жени, завършили успешно обучение	Брой	5	База данни на МИРГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Младежи, завършили успешно обучение	Брой	5	База данни на МИРГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Обучени рибари	Брой	10	База данни на МИРГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Новосъздадени туристически атракции	Брой	7	База данни на МИРГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Рибари, обхванати от проекти, свързани с подобряване на достъпа до услуги	%	60	База данни на МИРГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Местно население, което се ползва от подобрена инфраструктура	%	30	База данни на МИРГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Въведени НАССР система, Добри производствени практики, системи за контрол на качеството, безопасните условия на труд, опазването на околната среда и водите и др	Брой	2	База данни на МИРГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки

За проследяване на изпълнението на Стратегията по мерки, ще се **прилагат следните индикатори:**

ИНДИКАТОРИ ПО МЕРКИ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 1.1 ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката/ брой на подпомогнатите рибарски стопанства / производители	Брой	7	База данни на МИРГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	7	База данни на МИРГ
	Общ обем на инвестициите	Евро	400 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ публичен принос	Евро	240 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Общ брой на създадените работни места	Брой	10	Справки в общините, АЗ, Бюра по труда, Годишен отчетен доклад на МИРГ
	Брой стопанства, въвели нов продукт или техника/технология	Брой	7	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 1.2 ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	База данни на МИРГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	5	База данни на МИРГ
	Общ обем на инвестициите	Евро	100 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ публичен принос	Евро	100 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки

Резултат	Брой Стратегии и Рекламни кампании	Брой	5	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки, Списък на присъстващите, уеб-страници
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 1.3 ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката/ брой на подпомогнатите стопанства	Брой	0	База данни на МИРГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	0	База данни на МИРГ
	Общ обем на инвестициите	Евро	0	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ публичен принос	Евро	0	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Брой разработени проекти	Брой	0	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 2.1 ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни на МИРГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни на МИРГ
	Общ обем на инвестициите	Евро	200 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ публичен принос	Евро	120 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки

Резултат	Общ брой на създадените работни места	Брой	4	Справки в общините, АЗ, Бюра по труда, Годишен отчетен доклад на МИРГ
	Въведени НАССР системи, Добри производствени практики, системи за контрол на качеството, безопасните условия на труд, опазването на околната среда и водите и др	Брой	2	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 2.2. ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	7	База данни на МИРГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	7	База данни на МИРГ
	Общ обем на инвестициите	Евро	1 300 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ публичен принос	Евро	1 250 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Създадени туристически атракции	Брой	7	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ брой на създадените работни места	Брой	8	Справки в общините, АЗ, Бюра по труда, Годишен отчетен доклад на МИРГ
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 2.3 ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	База данни на МИРГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	5	База данни на МИРГ
	Общ обем на инвестициите	Евро	600 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от

				извършени проверки
	Общ публичен принос	Евро	600 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Общ брой на създадените работни места	Брой	2	Справки в общините, АЗ, Бюра по труда, Годишен отчетен доклад на МИРГ
	Брой новоизградени, рехабилитирани и/или благоустроени места за разтоварване	Брой	2	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 3.1 ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	10	База данни на МИРГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	10	База данни на МИРГ
	Общ обем на инвестициите	Евро	1 000 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ публичен принос	Евро	900 000	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Създадени инфраструктура и услуги, свързани с малките рибарски стопанства и туризма	Брой	10	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ брой на създадените работни места	Брой	8	Справки в общините, АЗ, Бюра по труда, Годишен отчетен доклад на МИРГ
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 3.2 ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни на МИРГ

	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни на МИРГ
	Общ обем на инвестициите	Евро	20 000	База данни на МИГ, документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Общ публичен принос	Евро	12 000	База данни на МИГ, документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Брой преквалифицирани лица за работа извън сектор рибарство	Брой	5	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Брой създадени работни места	Брой	5	Справки в общините, АЗ, Бюра по труда, Годишен отчетен доклад на МИРГ
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 4.1 ОТ МСР				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Цел до края на стратегията**	**Източник на информация**
Изходен	Брой консултирани потенциални бенефициенти	Брой	70	Отчети на МИГ
	Брой на участниците в дейностите по информиране	Брой	200	Отчети на МИГ
	Брой подадени заявления за кандидатстване	Брой	35	База данни на МИГ
	Дял на одобрените заявления за кандидатстване	%	100	База данни на МИГ
Резултат	Обучени бенефициенти	брой	20	База данни на МИГ
	Проведени информационни срещи	Брой	10	База данни на МИГ
	Проведени семинари	Брой	6	База данни на МИГ
	Реализирани проекти	брой	35	База данни на МИГ

7.2.Оценка от външни експерти, външен счетоводен одит

В годината на приключване на МСР, МИРГ възлага на външни експерти изготвянето на оценка за прилагането на стратегията.

Текущ контрол по изпълнение на приоритетите на Стратегията се обезпечава с извършването на междинна и окончателна оценка. Оценките са структуроопределящ елемент на изпълнението на програмния продукт и ориентир за правилността на провежданата местна политика за развитие. Те се изготвят от УО.

Въвеждаща оценка. Тази оценка е препоръчително да се извърши в края на първата година, за да се отчетат първоначалните резултати и да се тества мониторинговия механизъм.

Междинна оценка. Следва да се извърши в средата на периода на действие на Стратегията в края на първото полугодие на 2013 г. В рамките на тази оценка ще се оценят обобщените резултати от изпълнението й, като се направи преглед на степента на достигане на формулираните приоритети и мерки. Оценката ще включва анализ на възникналите положителни и отрицателни отклонения, като на тази база може да се актуализират мерките.

Окончателна оценка. Извършва се в тримесечен период от приключване на дейностите по Стратегията и включва:

- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните мерки, инструменти и ресурси за изпълнение;
- Оценка на общото въздействие върху социално-икономическата обстановка на територията на МИРГ;
- Оценка на степента на постигане на приоритетите, мерките и устойчивост на резултатите;
- Изводи относно същността и начина на прилагане на Стратегията за развитие, както и на резултатите от осъществяваните мерки.

След приключване на дейностите по Стратегията ще бъде извършен и независим външен счетоводен одит от лицензиран експерт-счетоводител.

7.3.Процедури за докладване

МИРГ ще представя следните доклади за изпълнението на МСР и финансираните чрез нея проекти:

- ✓ **Междинен доклад**
- ✓ **Доклад за приключване на проект**
- ✓ **Годишен доклад**

Междинните доклади се изготвят в края на всеки месец и съдържат най-малко следната информация:

1. име на МИРГ, местната стратегия за развитие;

2. Списък на проектите, които в момента се изпълняват,включително приоритетна ос, мярка и сектор;

3. общ размер на одобрената безвъзмездна финансова помощ по местната стратегия за развитие и всеки проект;

4. общ размер на изплатената безвъзмездна финансова помощ по местната стратегия за развитие и всеки проект;

5. общ размер на финансовия принос от ЕФР за местната стратегия за развитие и всеки проект

6. постигнатия напредък по изпълнението на приоритетите, мерките и индивидуалните проекти и схеми за подпомагане;

- финансово изпълнение на проектите;
- действията, предприети с цел осигуряване на качество и ефективност при изпълнение на Стратегията, включващи:
  - ✓ мерките за наблюдение, оценка и контрол, както и създадените механизми за събиране на данни;
  - ✓ преглед на всички значителни проблеми, възникнали в процеса на изпълнение, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
  - ✓ мерките за осигуряване на публичност;
  - ✓ мерките за постигане на необходимото съответствие със секторните политики и програми.

7. нередности
8. мерките за осигуряване на публичност;
9. проверки на бенефициента

<u>Доклад за приключване на проект</u> се изготвя след приключване на всеки един проект, финансиран от МСР и съдържа:

1. име на МИРГ, местната стратегия за развитие;

2. наименование на проекта и бенефициента

3. общ размер на одобрената безвъзмездна финансова помощ по проекта;

4. общ размер на изплатената безвъзмездна финансова помощ по проекта;

5. общ размер на финансовия принос от ЕФР за проекта

6. индикатори за изпълнение:

- финансово изпълнение на проекта
- техническо изпълнение на проекта
- брой създадени работни места

7. преглед на всички значителни проблеми, възникнали в процеса на изпълнение, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;

8. мерките за осигуряване на публичност;
9. нередности
10. проверки на бенефициента

<u>Годишен доклад</u>

МИРГ представя на ИАРА до 31 януари на следващата календарна година, Годишен доклад за изминалата година за отчитане изпълнението на Местната Стратегия за развитие.

ИАРА разглежда и одобрява годишните доклади и заключителния доклад за изпълнение на Стратегията.

Докладите съдържат информация за:

1. име на МИРГ, местната стратегия за развитие;

2. Списък на проектите, които в момента се изпълняват,включително приоритетна ос, мярка и сектор;

3. общ размер на одобрената безвъзмездна финансова помощ по местната стратегия за развитие и всеки проект;

4. общ размер на изплатената безвъзмездна финансова помощ по местната стратегия за развитие и всеки проект;

5. общ размер на финансовия принос от ЕФР за местната стратегия за развитие и всеки проект

6. постигнатия напредък по изпълнението на приоритетите, мерките и индивидуалните проекти и схеми за подпомагане;

- финансовото изпълнение на проектите и МСР;
- техническо изпълнение на проектите и МСР

7. преглед на всички значителни проблеми, възникнали в процеса на изпълнение, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;

8.мерките за осигуряване на публичност;

9.нередности

10.проверки на бенефициенти по проекти, финансирани от МСР

11. мерките за постигане на необходимото съответствие със секторните политики и програми

12. мерките за наблюдение, оценка и контрол, както и създадените механизми за събиране на данни

7.4.Процедура за идентифициране и докладване на нередности

"Нередност" съгласно определението, дадено в чл. 1, параграф 2 от Регламент 2988/95 на ЕО, означава всяко нарушение на разпоредба на правото на Общността, в резултат на действие или бездействие от икономически оператор, което е имало или би имало за резултат нарушаването на общия бюджет на Общностите или на бюджетите, управлявани от тях, или посредством намаляването или загубата на приходи, произтичащи от собствени ресурси, които се събират направо от името на Общностите или посредством извършването на неоправдан разход.

МИРГ ще разработи и прилага специална процедура за идентифициране и докладване на нередности по проектите, изпълнявани чрез МСР.

Процедурата регламентира последователност от действия, целящи разкриването, отчитането, докладването и последващото разрешаване на всички регистрирани случаи на нередност при изпълнението на проекти.

Отговорни лица и участници: МИРГ назначава Служител по нередностите.

Служителят по нередностите може да бъде:

1. Член на екипа на МИРГ;
2. Друг независим експерт към МИРГ.

Служителят по нередностите се назначава с изрична Заповед на Управителя.

В съответствие с указанията на Управляващия орган по ОПРСР 2007-2013 г., която финансира проекта и изпълнението на МСР, Управителят осигурява адекватно разбиране от всички участващи страни на дефиницията за нередности, както и за приетата система за разкриване, отчитане, докладване и последващо разрешаване на всички регистрирани случаи на нередност.

Членовете на Екипа на МИРГ и всички външни експерти и членове наУС, участващи в процесите на подбор, оценка и/или изпълнението на проект подписват декларации, че са запознати с определението за нередност и измама и с реда за докладване на нередности по конкретната ОПРСР 2007-2013 г.

Управителят уведомява всички лица за задължението им да уведомяват определения Служител по нередностите за всички случаи на нередности по проект

Ръководителят на проекта отговаря за вписването на изискване за докладване на нередности във всички договори с изпълнители на дейности по проект, финансиран от Оперативните програми.

Действия по нередности: Сигналите за нередности могат да бъдат:

1. сигнал извън МИРГ - от външни контролни органи, от средствата за масово осведомяване, от отделни лица;

2. сигнал в рамките на МИРГ - от вътрешни контролни органи, от звеното за вътрешен одит, от служител вследствие на изпълнение на заложените в контролната среда проверки и други;

3. устни или писмени сигнали - могат да бъдат подавани и анонимно.

Служителят по нередностите изготвя Досие за всеки отделен случай на сигнал за нередности. Досието по нередността има идентификационен номер и съдържа цялата документация на хартиен носител, събрана във връзка със съответния случай на нередност, включително:

- доклади за извършени нередности по проект;
- документация по разследването на нередности;
- копие от одитни доклади;

- кореспонденция във връзка със случая на нередност, включително изпратени и получени уведомления и/или писма, отговори и други документи;
- информация, свързана със съдебни дела и други документи.

Служителят по нередностите докладва незабавно на Управителя за постъпилия сигнал за нередност.

Управителят назначава незабавно независима експертиза за проверка на сигнала за нередност, с цел да се установи основателността на сигнала.

В случай на положително експертно становище за констатирана нередност, Управителят незабавно назначава тричленна Комисия за работа по нередността.

В случай на установена нередност, Управителят е длъжен да представи на УС на МИРГ и на Управляващия орган по ОПРСР 2007-2013 г. Доклад за извършени нередности по проект. Докладът се предоставя в срок от три работни дни от установяване на нередността.

Служителят по нередностите поддържа Регистър за нередностите, в който се регистрират всички установени нередности във връзка с проекта.

Регистърът се състои от две части:

- обща информация за всички регистрирани нередности;
- финансова информация за всеки регистриран случай на нередност.

Вписването в Регистъра става незабавно след извършена проверка и установяване на нередността.

Достъпът до информацията от регистъра за нередностите и досиетата по нередностите е ограничен до лицата, членове на назначената със Заповед на Управителя Комисия за работа по нередността.

Управителят на проекта е отговорен за стартиране и администриране на процеса на възстановяване на дължимите суми по нередности по проект.

Управителят отговаря за подаване на навременна информация за целите на счетоводното отразяване на случая на нередност. Управителят изготвя Докладна записка до УС и до бенефициента по проекта, с която информира за установената нередност и задължението да се възстанови сумата по нередността, включително размера на главницата и лихвите.

Счетоводителят по проекта отразява всяка нередност в единната счетоводна система на общината, като осчетоводява всички дължими суми по нередности, включително главница и лихви.

Счетоводителят по проекта изготвя уведомително писмо за осчетоводени нередности до МИРГ и Управляващия орган по ОПРСР 2007-2013 г.

Докладване: В зависимост от изискванията на Управляващия орган по ОПРСР 2007-2013 г., Управителят изготвя и представя регулярни Доклади за нередности, както и всички други справки или информация, изискани от УО във връзка с нередности. Във всички регулярни доклади – Междинен, Доклад за приключване на проект и Годишен се предоставя информация за регистрирани или липса на нередности.

8. Процедури по прилагане и актуализиране на местната стратегия за развитие

В края на всеки отчетен годишен период е допустимо да се обнови МСР по отношение на финансовите й параметри, без да се нарушава нейната цялост като цели и приоритети.

Обновяването на Стратегията може да стане при съществени промени в социално-икономическите условия и секторните политики за развитие на местно, регионално и национално ниво по предложение на членовете на ОС и/или УС на МИРГ. Те правят предложения за усъвършенстване на Стратегията чрез преразпределяне на средствата по мерките и приоритетите.

Предложенията се внасят за одобрение от Общото събрание, което ги гласува и приема с обикновено мнозинство.

9. Дейности за популяризиране и комуникационни стратегии.

МИРГ отговаря за **осигуряването на публичност** по следния начин:

- като информира потенциалните бенефициенти, професионални организации, икономическите и социални партньори, организациите насърчаващи равенство между половете и неправителствени организации, включително занимаващи се с екология и туризъм, за възможностите, които предоставя Местната Стратегия и за правилата за получаване на финансиране;
- като информира бенефициентите за приноса на ЕС, ЕФР и ОПРСР;
- като информира широката общественост за ролята на ЕС, ЕФР и ОПРСР в осъществяване на стратегията и за постигнатите резултати.

За всички проекти, надвишаващи левовата равностойност на 50 000 евро, в шестмесечен срок след окончателното изплащане на безвъзмездната финансова помощ ще се поставя на видно място на обекта табела, указваща, че изграждането на обекта или закупуването на оборудването е осъществено с безвъзмездната финансова помощ по ОПРСР и ЕФР

С цел осигуряване на публичност и прозрачност МИРГ ще публикува на електронната си страница следната информация за всеки проект:

1. име на бенефициента и наименование на проектите;

2. приоритетна ос, мярка и сектор от МСР;

3. общ размер на одобрената безвъзмездна финансова помощ по местната стратегия за развитие и проекта;

4. общ размер на изплатената безвъзмездна финансова помощ по местната стратегия за развитие и проекта;

5. общ размер на финансовия принос от ЕФР.

През целия период от изпълнението на МСР ще се осъществява **Комуникационна стратегия**, която има своето визуално, вербално, събитийно и контекстно измерение. Тя ще бъде координирана с отговарящия за връзките с пресата и информационното обезпечаване в ИАРА.

Цели на Комуникационната стратегия

- Представяне на Местната Стратегия за развитие.
- Постигане на обществено внимание и ангажираност към реализирането на приоритетите и целите.
- Популяризиране на идеите и практиките на местно икономическо развитие, които спомагат за по-добри условия за икономически растеж и заетост.

Методи за реализация на Комуникационната стратегия и инструментариум

- **Визуален аспект** - според изискванията на "Насоките на ЕС за визуална идентификация при външни действия" ще се съблюдава визуалната идентификация на ЕС, ЕФР и ОПРСР и в същото време ще се постигне визия на МСР и проектите, изпълнявани чрез нея. Основен PR-инструментариум: собствен уеб сайт на МИРГ и на бенефициентите по проектите; брошура, постер; специално оформление на изданията и документите, изготвяни във връзка с изпълнението на МСР и т.н.
- **Вербален аспект** - контакти с медиите, интервюта, публикации, прес-лист и други.
- **Събитиен аспект** – организиране на работни срещи, тържества за откриване на обекти и др., за представяне и популяризиране на постиженията и за разпространение на резултатите сред РО, членовете на ФАРНЕТ.
- **Контекстен аспект** – информиране и популяризиране на целите и ефекта от изпълнението на МСР в различни други форми на текущата дейност на общинските администрации от общини Созопол, Приморско и Царево, на бенефициентите по проектите, на членовете на МИРГ като: конференции, семинари, изложби, чествания и други.

Комуникационни средства/материали/мероприятия	**Видими/Измерими индикатори за постигнатото**
1. Оформление на бланките за кореспонденция; на административните доклади и на проектна документация.	Изготвени бланки за административните нужди на МИРГ. Лого на МИРГ. Документация за набиране и оценка на проекти
2. Изготвяне на изявления за пресата (периодично). Съгласуване със служител на ИАРА.	Прес-лист (Съдържание: заглавие, цели на МИРГ, партньорство м/у ЕС и бенефициентите, най-важни факти за МИРГ и/или проекти, финансирани от МСР предистория и резултати, координати на лице за контакт; информация, че финансирането е осигурено от ЕС, ЕФР и ОПРСР и размера на финансирането в евро и в лева; дата на изявлението.
3. Идеен, съдържателен и технологичен проект на уеб сайта на МИРГ. Изграждане, поддържане и актуализиране на информацията	Уеб сайт на МИРГ

4. Участие в изготвянето на отчети и доклади.	Отчети и доклади
5. Оформление на текущите материали, свързани с управлението и изпълнението на МСР.	Архив
6. Акумулиране на архив (печатни материали, снимки и т.н.).	Архив
7. Обозначаване на всички материали и оборудване със стикери с емблемата на ЕС, ЕФР и ОПРСР поставени на видно място, заедно със следния текст: "Осигурено с подкрепата на ЕС, ЕФР и ОПРСР"	Стикери с обозначения на техниката
8. Подготовка и издаване на брошури за текущото изпълнение на МСР	Брошура (Задължителни елементи: основните елементи за визуална идентичност на ЕС – емблемата на ЕС и декларация относно отговорността: *"Настоящата публикация е изготвена със съдействието на Европейския съюз. Отговорност за съдържанието на тази публикация носи единствено: име на автора/наименование на изпълнителя/друг изпълняващ партньор";* Определение за ЕС/Програма на ЕС; Данни за МИРГ, лице за контакт, адрес, телефон, факс и ел. поща.

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА:

Приложение №1 - Устав на "Местна инициативна рибарска група Приморско-Созопол- Царево"

Приложение №2- Списък на членовете на колективния върховен орган

Приложение №2- ПРАВИЛА и РЕД ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗНА ДЕЙНОСТ И ЗА НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА И РАЗХОДВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО НА ЮЛНЦ

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ:

Фигура 1. Карта на област с административен център Бургас

Фигура 2. Организационна структура на управление на "МИРГ Приморско – Созопол – Царево"

Фигура 3. Територия на МИРГ, зони от НАТУРА 2000.

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ:

Таблица 1. Списък на населените места на територията на РО

Таблица 2. Списък на членовете на управителния орган

Таблица 3. Жители на общини Созопол, Приморско, Царево 2003-2009 г.
Таблица 4. Структура на населението по пол и местоживеене.
Таблица 5. Обезпеченост с републиканска пътна мрежа на общините в област Бургас